

Polderblad

Januari 2009

natuurpunt

Hobokense Polder

Algemene info

Lidmaatschap Natuurpunt: 20 euro per jaar te storten op onze rekening. Dit bedrag omvat het lidmaatschap voor het hele gezin. Als lid van Natuurpunt Hobokense Polder ontvangt men het algemeen verenigingsmagazine Natuur.blad en ons afdelingstijdschrift Polder.blad.

Abonnementen: Natuurpuntleden kunnen zich abonneren op het natuurstudietijdschrift Natuur.focus en het ornithologisch blad Natuur.oriolus aan telkens 8,5 euro. Beide tijdschriften samen kosten 14,50 euro.

Abonnement op het tijdschrift Polder.blad van Natuurpunt Hobokense Polder: voor leden van andere afdelingen door storting van 7 euro op onze rekening.

Verzekering: ieder Natuurpuntlid is verzekerd inzake burgerlijke aansprakelijkheid bij deelname aan de Natuurpuntactiviteiten. Niet-leden gaan mee op eigen verantwoordelijkheid. Daar het bestuur niet verantwoordelijk kan gesteld worden voor de gevolgen van brand, worden de rokers er uitdrukkelijk op gewezen dat zij dit doen op eigen risico.

Alle betalingen dienen te gebeuren op volgende rekening: **979-6399607-37** van Natuurpunt Hobokense Polder. Op uw betalingen steeds reden van betaling en uw naam vermelden a.u.b.

Fiscaal aftrekbare giften (min. 30 euro) dienen rechtstreeks gestort te worden op rekening 293-0212075-88 van de Natuurpunt vzw, Michiel Coxiestraat 11 2800 Mechelen met vermelding "Afdelingsfonds Hobokense Polder"

Contactpersonen

Voorzitter: info@hobokensepolder.be

Danny Jonckheere, Cdt. Van Laethemstraat 45, 2660 Hoboken, 03/828.64.03

Secretaris:

Chris Verwaest, Lelieplaats 9/1, 2660 Hoboken, 03/827.28.27

Conservator Hobokense Polder: conservator@hobokensepolder.be

Wim Mertens, Jan de Groofstraat 13, 2610 Wilrijk, 03/216.93.62

Redactie en lay out Polder.blad: tijdschrift@hobokensepolder.be

Ria Thys en Luk Smets, J.F.Kennedylaan 22, 2630 Aartselaar, 03/289.73.66

Ledenadministratie en penningmeester: leden@hobokensepolder.be

Luk Smets, J.F.Kennedylaan 22, 2630 Aartselaar, 03/289.73.66

Geleide wandelingen: wandelingen@hobokensepolder.be

Annie Van Zwieten, Zomerdijklaan 4, 2660 Hoboken, 03/828.37.60

Webmaster: webmaster@hobokensepolder.be

Paul Van den Broecke, Van Traynellaan 6, 2600 Hoboken, 03/828.63.38

Propaganda:

André Driesen, Krekelstraat 124, 2660 Hoboken, 03/829.19.10

Goudklompjes:

André Van Langenhove, Zevenbergenlaan 8, 2660 Hoboken, 03/288.00.81

Gilbert Van de Velde, Van Traynellaan 28, 2660 Hoboken, 03/825.12.75

De **Polderwandelingen** worden verzorgd door onze natuurgidsen van Natuurpunt Hobokense Polder

Een wandeling in de Hobokense Polder aanvragen?

Hoe doe je dat?

Ieder die het wenst, ook scholen en verenigingen, kunnen een wandeling met natuurgids aanvragen bij Annie Van Zwieten. Contactgegevens: zie hoger.

Website: www.hobokensepolder.be

Raadpleeg deze website voor achtergrondinformatie, foto's van activiteiten, de geschiedenis van de Hobokense Polder, ...

Polder.flits: Van tijd tot tijd brengen we onze leden via e-mail op de hoogte van dringende berichten, die via ons tijdschrift niet tijdig kunnen meegedeeld worden of als herinnering. Wenst u zulke berichten te ontvangen, geef dan uw emailadres door aan flits@hobokensepolder.be

Foto op kaft: Op wandel in de Hobokense Polder tijdens het feestweekend

Fotograaf: Luk Smets

Onze afdeling heeft een **open bestuur**. De bestuursvergaderingen vinden in principe plaats op de **derde woensdag van de maand** om 19.30 u in **zaal Moretus, Berkenrodelei 34 te Hoboken**. Alle leden zijn welkom. Zie verder in het tijdschrift voor eventuele wijzigingen.

**Aan al onze lezers:
Een schitterend en
natuurvriendelijk 2009!**

Inhoudstafel

Colofon	2
Editoriaal	3
Kalender	4
Algemene Vergadering	10
Paddenraapactie 2009	10
Oostvaardersplassen	11
Beleid:	
- Petroleum Zuid	12
- Hollebeek	15
Educatie:	
- Spinnen in de Polder	16
30 jaar Hobokense Polder	18
Prijswinnaars zoektocht	20
Whoppie: de doe-rugzak	21
Vogels voeren en beloeven	22
Studie:	
- Waarnemingen in de regio	24
- Ankona-studiedag	26
Behaag natuurlijk 2008	27
Beheer:	
- Een stal voor onze grazers	28
Petitie	29
Onze sponsors	31
Klimaatwijken in Hoboken	31
Activiteitenkalender	32

Met dank aan de fotografen.
Enkele foto's werden van internet
geplukt.

**Knip de petitie op blz 29/30
uit en laat ze invullen door
familie, vrienden, burens, ...**

Na een grandioos feest weerom ... op de barricaden!

Het derde weekend van oktober hebben we 2 dagen beleefd die voor lang in ons geheugen gebeiteld zijn. Onze viering van het dertig jarig bestaan, de officiële inhuldiging van de 'Aardgaswandeling' en van het majestueuze nieuwe 'KIJK.punt', die dag via een tijdelijk 'pindasnoer' verbonden met een pracht van een expo in de Polderstadschool. Het heeft de talrijk opgekomen bezoekers allemaal heel erg bekoord. Wandelend door de 'Polder' kon jong en oud ook deelnemen aan een natuurzoektocht of genieten van een zestal landschapsposten, waar uitleg gegeven werd over de meest uiteenlopende aspecten van het natuurgebied. De samenwerking met de Polderstadschool en met de Wijkraad van Polderstad is eveneens voorbeeldig verlopen. Achteraf hebben we dan ook niets anders gehoord dan zeer lovende commentaren. Allen die aan deze tweedaagse meegeholpen hebben, mogen dan ook uitermate fier zijn.

De zondag van het feest hebben we echter al moeten aankondigen dat we weerom op de barricaden moesten gaan staan om de toekomst voor de Hobokense Polder er blijvend rooskleurig te laten uitzien. Minister Van Mechelen heeft namelijk ook voor een cadeau gezorgd! Begin oktober heeft hij het openbaar onderzoek gestart om in het 'grootstedelijk gebied Antwerpen' verschillende bestemmingsplannen te wijzigen, waaronder ook dat met betrekking tot 'Petroleum Zuid'. Het Vlaamse gewest stelt voor de 126 hectaren van Petroleum Zuid als volgt in te kleuren: 12 hectaren krijgen de bestemming 'stedelijke activiteiten' (daar kan eventueel het nieuwe grote voetbalstadion komen), ruim 1 hectare blijft voorbestemd voor de spoorweg en de rest (113 hectaren) wordt één groot bedrijventerrein. Als je de bouwkundige voorschriften van het dossier er op naleest, bemerk je dat het om productiebedrijven, zware industrie en mogelijk zelfs Seveso-bedrijven gaat. In meer dan één opzicht een vergiftigd geschenk, ons aangeboden door de minister, maar met de medewerking van het Antwerpse stadsbestuur en de haven. Inderdaad, zowel gewest als haven als stad zitten in één gezamenlijke constructie om dit bedrijventerrein te realiseren.

Omdat voor zijn voortbestaan de Hobokense Polder echt wel behoefte heeft aan een ernstige natuurverbinding via Petroleum Zuid, maar ook omdat er bij de omwonenden een grote nood bestaat aan bijkomende mogelijkheden voor passieve en actieve recreatie, zijn wij in het verweer geschoten. In het kader van de 2 maanden durende, intussen voorbij inspraakprocedure hebben wij een omstandig bezwaar ingediend. Naast ons hebben tientallen andere verenigingen en individuele mensen dat ook gedaan. Een commissie met heel veel belangengroepen (VLACORO) gaat nu al deze bezwaren bestuderen en aan de minister een advies uitbrengen.

Hoe dan ook zullen we serieus druk moeten uitoefenen op de politici om gewest, stad en haven tot andere gedachten te brengen. Een beetje een strijd van David tegen Goliath wordt het, maar dat zijn we gewoon. Deze druk starten we op twee manieren. Vooreerst hebben we een alternatief ontwikkeld dat naast bedrijven (niet vervuilende!) en een eventueel voetbalstadion ook plaats voorziet voor een natuurverbinding, een groene buffer, een park, amateursportvelden en een jongerencultuurzone. Allemaal zaken waaraan grote behoefte bestaat. Onze visie garandeert zelfs evenveel werkgelegenheid als de plannen van minister Van Mechelen, maar met een surplus aan zachte bestemmingen! Ons alternatief wordt gepromoot via een **PETITIE**. Je vindt die bijgevoegd in dit blad. Neem je voor 2009 goed te starten: haal 1 januari dit document boven en zorg ervoor dat naast jezelf, al je familie, kennissen, burens en leden van de vereniging waarin je actief bent, deze petitie ondertekenen.

Bovendien organiseren we op zondagnamiddag 15 FEBRUARI ter hoogte van Petroleum Zuid een festijn met een heel gevarieerd programma. Daar verwachten we iedereen die de Hobokense Polder een warm hart toedraagt!!

Frans Thys

Scherm en paddenopvangemmer
Foto Luk Smets

Zaterdag 10 januari 2009 om 10 u

Natuurbeheer in de Hobokense Polder

Plaatsen van paddenscherm !!! Hulp gevraagd !!!

Info: Danny Jonckheere, 03/828 64 03 - info@hobokensepolder.be of bij Wim Mertens, 03/216 93 62 - conservator@hobokensepolder.be

Binnenkort is het weer paddentrek. Meer info daarover vinden jullie in dit nummer van Polder.blad.

Op deze beheersdag gaan we langs de Schroeilaan een scherm plaatsen. Als dit alles klaar is, komt er nog een belangrijker deel. Namelijk iedere dag moeten de valkuilen worden onderzocht op treklustige amfibieën. Een zeer intensief werkje, waarop we heel veel hulp kunnen gebruiken.

Praktisch: we komen samen aan Schroeilaan ter hoogte van de nieuwe ingang van het Aardgas-wandelpad. En dit om 10 uur, einde is voorzien rond 13 uur. Wij zorgen voor koffie en thee en jullie voor de handenarbeid.

Meebrengen: werkhandschoenen, spade en bij vochtig weer laarzen want het gras kan vochtig zijn.

Weekend 17 en 18 januari 2009

Watervogeltellingen in de Hobokense Polder en langs de Schelde

Info: André van Langenhove, 03/288 00 81 - 0486/82 68 22

Van harte welkom op onze activiteiten !

Honden kunnen in ons natuurgebied Hobokense Polder mee aan de leiband, maar kunnen niet mee bij andere activiteiten.

Kostendelend vervoer (5 eurocent/km wordt op de afspraakplaats georganiseerd)

Kindvriendelijke tocht

Voor deze activiteiten dient ingeschreven te worden

Elke winter organiseert het Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek zes watervogeltellingen in Vlaanderen (midmaandelijks in de periode oktober-maart). Bij elke telling worden alle aanwezige watervogels geteld in zoveel mogelijk gebieden.

Doel:

- informatie verzamelen over de aantallen, de verspreiding, numerieke trends en habitatkeuze van overwinterende watervogels in Vlaanderen
- het creëren van een referentiekaarder voor de interpretatie van telre-

sultaten op regionaal of gebieds niveau

- bijdrage leveren aan internationaal monitoringproject "International Waterbird Census"

Al verschillende jaren nemen we in Hoboken deel aan deze tellingen. Wil je meer info over zo'n telling, neem gerust contact op met André.

Praktisch: Bel of mail even naar André voor juiste dag en afspraakuur. Meebrengen: warme, waterdichte kledij, verrekijker.

Mailadres: andre.van.langenhove@versateladsl.be

Zondag 18 januari 2009 om 8.30 u

Natuurgebieden in het havengebied van Linkerscheldeoever

Gids: René Maes van Natuurpunt Wase Linkerscheldeoever - 0494/17 85 86
Info en inschrijven: Luk Smets, 03/289 73 66 - luk.smets@telenet.be

Foto Luk Smets

Temidden van het economisch bolwerk van de Antwerpse haven kan Linkeroever uitpakken met unieke natuur van onschatbare waarde. Zo bestaat het Vogelrichtlijngebied Schorren en polders van de Benedenschelde uit een reeks waterrijke gebieden zoals zompige moerassen, ondoordringbare rietlanden, vogelrijke plassen, kreken, hooilanden, slikken en schorren.

We gaan vandaag een aantal van deze natuurparels bezoeken. Onze eerste bestemming is Blokkersdijk, de grote waterplas naast het St-Annabos, waar we met wat geluk kleine zwaan, smient, pijlstaart, tafelen kuifeend, brilduiker, nonnetje en grote zaagbek kunnen verwachten. We bezoeken ook het Groot Rietveld op de grens tussen Groot-Beveren en Zwijndrecht. Dit gebied is ca 80 ha groot en bestaat vooral uit rietveld en opgespoten terrein. Net als in de Hobokense Polder grazen er Konikpaarden op de droge opgespoten

delen. Zo blijft het groene mostapijt van de zandige terreinen behouden. Ook de Verrebroekse Plassen staan op ons voormiddagprogramma. Het gebied bestaat vooral uit brakke plassen met zoutrijk water. We hopen er tafeleenden, roofvogels en zilverreigers te zien.

We picknicken in een café in Verrebroek. Na de middag trekken we naar De Putten. Dit terrein van 52 ha bestaat uit natte weilanden, waar her en der water met een hoog zoutgehalte wordt omhoog gestuwd (= kwelgebied). Maar in de Middeleeuwen werd hier in dit veengebied volop aan turfwinning gedaan. Door de combinatie van zoute kwel en veengebied ontwikkelden zich hier bijzonder zeldzame zilte graslanden met meer dan 200 verschillende plantensoorten. In de winter kunnen we hier vooral smienten, kolganzen en grauwe ganzen verwachten. De naastgelegen zoetwaterkreek is dan weer interessant voor overwinterende steltlopers, eenden en ganzen die er komen rusten en voedsel zoeken. We bezoeken ook Schor Oude Doel: bij laagwater zoeken hier talloze steltlopers hun voedsel in het

vrijgekomen slik. Binnendijks ligt hier de 'Brakke Kreek' met zijn grote aantallen smienten, goudplevieren en kieviten.

En we besluiten de dag met een bezoek aan Drijdijck, waar een wulpen-slaapplaats is. We blijven hier tot het donker is.

Praktisch: afspraak om 8.30 u op de Kioskplaats in Hoboken. Kostendelend samenrijden aan 5 eurocent/km.

Voor wie het gemakkelijker is om met de tram te komen: afspraak om 9 u aan de parking van de tramterminus te Antwerpen Linkeroever aan de Blancefloerlaan. Het is de eindhalte van trams 2, 5 en 15. Tram 3 passeert er. Op de parking kunnen we ons verder organiseren om te carpoolen. Kan je enkel in de namiddag aanwe-

zig zijn?

Kom dan tegen 13.30 u naar de kerk van Verrebroek, mits verwittigen van gids of leiding.

Meebrengen: verrekijker, (telescoop), vogelgids, warme kledij, (warm) drinken en picknick.

Terug in Hoboken omstreeks 18.15u.

Voorinschrijven verplicht bij Luk Smets, 03/289 73 66. Zo kunnen kandidaat-deelnemers met vervoerproblemen zeker mee.

Foto Luk Smets

Woensdag 21 januari 2009 om 19.30 u

Open bestuursvergadering in Zaal Moretus !!!

Alle geïnteresseerden welkom!

Zondag 1 februari 2009 om 9 u

Dagje Kalmthout: Vm: Hamamelistentoonstelling in het Arboretum – Nm: winterwandeling op de heide

Gidsen: Vm: Francis Krug - Nm: Thierry Krug

Info: Ria Thys, 03/289 73 66 – ria.thys@telenet.be

Vandaag vertoeven we de hele dag in Kalmthout. In de voormiddag bezoeken we het arboretum en meer specifiek de prachtige Hamamelistentoonstelling. Tweede helft januari/eerste helft februari is immers de periode dat de toverhazelaars volop in bloei staan. Een magnifieke belevenis!

De winter in het arboretum is betoverend. Overal bloeien bomen, struiken en vaste planten. Wereldberoemd zijn de oude toverhazelaars die altijd bloeien, ongeacht koude of sneeuw. In de arboretumtuin groeit de grootste verzameling van heel Europa. Vandaag neemt Francis Krug, gids

in het Arboretum, ons mee op een boeiende wandeling langs alle winterbloeiende planten. De rondleiding duurt ongeveer anderhalf uur. Na de wandeling is het heerlijk verpozen in de cafetaria met warme chocolademelk en vers gebak. Maar wie het wenst, kan na de rondleiding ook nog een individuele wandeling maken in de tuin.

Rond 12.15 u eten we onze picknick op in het arboretum. In de namiddag maken we samen met Thierry Krug een wandeling op de Kalmthoutse heide. Misschien kunnen we wel genieten van

Toverhazelaar

een heide in wintertooi. Het gebied bestaat afwisselend uit heidevlakten, meren, poelen, dennenbossen en zandduinen. De grootste meren zijn wel Putse Moer en het Stapersven. Op dit laatste zijn altijd in grote getale watervogels aanwezig. We zullen er tijdens onze wandeling zeker langskomen.

Praktisch: Afspraak om 9 u in Hoboken, Kioskplaats. Met eigen wagens

(kostendelend vervoer aan 5 euro-cent/km).

Meenemen: warme kledij, stevige wandelschoenen, picknick, verrekijker, fototoestel.

Einde in Hoboken omstreeks 18 u.

Inschrijven door storting van 7 euro p/p op rekening 979-6399607-37 van Natuurpunt Hobokense Polder met als mededeling "Kalmthout".

Zaterdag 7 februari 2009 om 20 u

Gezellig samenzijn en algemene vergadering van onze vzw

Het jaar in woord en beeld en supergezellige kwis !

Organisatie: de bestuursploeg

De afdeling is de spil van het verenigingsleven van Natuurpunt. Daar gebeuren de natuurbeheerswerken, de natuurstudie-activiteiten, cursussen en uitstappen. Een afdeling als Hobokense Polder wordt gevormd door mensen zoals jij en ik, die zich betrokken voelen met hun omgeving en aan hun kinderen en kleinkinderen een boeiende leefomgeving willen doorgeven.

Op 7 februari houden we onze jaarlijkse ledenbijeenkomst met algemene vergadering van onze vzw. Uiteraard zijn er wat verplichte nummertjes zoals de jaarrekening en begroting (zie verder in dit nummer). Maar dank zij moderne technieken maken we er een mooie voorstelling van. Het jaaroverzicht 2008 zal je gepresenteerd worden in de

vorm van een becommentarieerde (computer)diashow. 2008 was weer het jaar van ons 30-jarig bestaan, van vernieuwde wandelpaden en de inhuldiging van het KIJK.punt. En zoals steeds van hard werken in ons natuurgebied, maar ook met gezellige en leerrijke cursussen en uitstappen.

We willen ook ons bestuur versterken? Ben je kandidaat bestuurslid, geef dan je naam door aan Danny Jonckheere.

Traditioneel zorgt onze trouwe kookploeg voor hapjes en drankjes, terwijl Danny en Ann jullie vergasten op een gezellige quiz.

Praktisch: 20 u in Zaal Moretus, Berkenrodelaan, Hoboken. Inkom en hapjes gratis. Voor meer inlichtingen zie verder in dit blad.

Weekend 7 en 8 februari 2009

Vogels voeren en beloeren

Vogels tellen in Vlaamse tuinen

Neem deel aan de jaarlijkse tuinvoertelling van Natuurpunt.

Meer info verder in dit Polder.blad.

Weekend 14/15 februari 2009

Watervogeltellingen in de Hobokense Polder en langs de Schelde

Info: André van Langenhove, 03/288 00 81

Voor verdere praktische afspraken: zie kalender 17/18 januari

Zaterdag 14 februari 2009 om 9 u

Natuurbeheer in de Hobokense Polder

Info: Danny Jonckheere, 03/828 64 03 - info@hobokensepolder.be

Ook in de wintermaanden blijft er in ons natuurgebied steeds vanalles te doen.

Het maandelijkse natuurbeheer is een ideaal moment om de handen uit de mouwen te steken.

En je weet het ... vele handen maken het werk lichter en geven ook een fijne sfeer.

Dus: welkom!

Er wordt gewerkt van 9 u tot 13 u.

Gelieve voor de afspraakplaats even

contact op te nemen met Danny Jonckheere.

Meebrengen: koffie of andere drank, laarzen of zeer stevige schoenen en je werkhandschoenen.

Danny zorgt voor een koffiekeok.

Zondag 15 februari 2009 van 14 tot 17u

Onze polder wordt geen eiland! Actiedag voor een meer groene petrol!!

Info: Frans Thys, 03/830 20 51 of Danny Jonckheere, tel. 03/828 64 03

Een datum die iedereen onmiddellijk in zijn of haar agenda moet schrijven. Die namiddag tussen 14 en 17u wordt nabij de Naftaweg, aan de noordoost kant van de Hobokense Polder duidelijk gemaakt hoe wij de toekomst zien van Petroleum Zuid.

Na het op papier gezet te hebben (zie onze 'petitie'), demonstreren we dat 15 februari ter plaatse. Momenteel is ons programma nog niet volledig af. Maar volgende activiteiten zijn al zeker: 'plant je eikel' een variant op een boomplanting, sport- en spelinitiatie voor de jeugd, geleide wandelingen door Petroleum Zuid en de noordoostkant van de Hobokense Polder, alsook de uitreiking van de 'Petrol'trofee. Er wordt tevens gezorgd voor een natje en een droogje aan democratische prijzen. Voor één dag steken we Petroleum Zuid tevens in een fraai kleedje!

Heb je zelf nog een geniaal idee om iets in elkaar te steken, alleen of met je vereniging, contacteer ons (zie boven) of meldt het via petrol@hobokensepolder.be. Hoe het definitieve programma er zal uitzien, kan je o.m. te weten komen via onze speciale

website www.hobokensepolder.be/petrozuid.php

Praktisch: centrale plaats van dit gebeuren is de Naftaweg ter hoogte van de Krugerbrug. Deze is te bereiken vanuit Antwerpen via de Olieweg, vanaf de omgeving Kiel en Zwaantjes via de Krugerstraat en vanaf Hoboken via de Schroeiaan. Met openbaar vervoer neem je best autobus 1 of 13 en stap je af aan de halte Zuidweg/Waaslandstraat, op 5 min. gaans van de afspraakplaats.

Uurschema van de activiteiten:

- sportinitiatie en start wandelingen zowel om 14 u als om 15 u
- aankleden van Petroleum Zuid om 14 u
- 'plant je eikel' om 14u30 en om 16u30

Voor de wandelingen met een duurtijd van 2 uur is stevig schoeisel dat tegen slijk kan, wenselijk. Wie deelneemt aan de sportinitiatie, kleedt zich best sportief. Om een eikel te planten is een schopje gemakkelijk.

**Denk aan de petitie!
Zie blz 29/30 !!!!**

Woensdag 18 februari 2009 om 19.30 u

Open bestuursvergadering in Zaal Moretus !!!

Alle geïnteresseerden welkom!

Vrijdag 20 februari 2009 om 19.30 u

Luister-, proef- en doeactiviteit: Zet je tanden in de natuur

Lesgever: Joeri Cortens van Natuurpunt Educatie

Info: Ria Thys, 03/289 73 66

Tijdens deze luister-, proef- en doeactiviteit nemen we je mee door de Vlaamse natuur, op zoek naar vergeten smaken en de bijzonder rijke verscheidenheid die eraan verbonden is. Al proevend leren we hoe het

de korenwolf verging, wat we ons bij een hennepvreter moeten voorstellen en welke dieren zich ophouden in onze oude hoogstamboomgaarden. Laat je op sleeptouw nemen bij een glas gabelbier of een lepeltje heide-

honing en leg je mooiste smaakherinneringen nog eens op het puntje van je tong.

Iedereen die op zoek is naar een licht verteerbare, leerrijke en plezierige activiteit is van harte welkom. Geen tijd voor verbittering of verzuring; we houden het zoet en luchtig. Begin maar alvast te watertanden.

Praktisch: de luister- en proefavond gaat door in Zaal Nova, Schijfstraat 105 2020 Antwerpen-Kiel (zijstraat

van Sint-Bernardsesteenweg
Aanvang: 19.30 u – Einde omstreeks 22.30 u

Verplicht inschrijven door de deelnemeprijs te betalen: **3 euro per persoon (maximum 25 deelnemers) te storten** op rekening 979-6399607-37 van Natuurpunt Hobokense Polder met als mededeling "Zet je tanden .." Je kan ook rechtstreeks reserveren en betalen in Zaal Nova, Schijfstraat 105.

Zaterdag 21 februari 2009 om 14 u

Braakballen pluizen voor kids van 8 tot 12 jaar ...

Info: Ria Thys, 03/289 73 66 - ria.thys@telenet.be

Braakballen van uilen zijn misschien wel een beetje vies en ze ruiken niet zo lekker, maar ze zijn wel superinteressant. Dankzij die uilenballen kunnen we immers veel te weten komen over alle muizensoorten. Kerkuilen zijn echte muizenjagers en kieskeurig zijn ze al helemaal niet.

Alle muizensoorten die in de wijde omgeving van een kerkuilenbroedplaats rondkruipen lopen het risico, om...juist, in zo'n braakbal terecht te komen. Niet helemaal natuurlijk, wel de haren, beentjes en schedeltjes.

Bij het pluizen komen die schedeltjes te voorschijn, en dan wordt het pas spannend, want bij welke muizensoort hoort dat schedeltje?

Praktisch: Om dat te weten te komen, kom je naar de braakballenmiddag op zaterdag 21 februari in Zaal Nova, Schijfstraat 105 van 14 u tot 15.30 u

Deelnemeprijs: 1 euro (maximum 25 deelnemers). **Verplicht inschrijven** bij Ria Thys of in Zaal Nova, 03/259 04 20

Weekend 14/15 maart 2009

Watervogeltellingen in de Hobokense Polder en langs de Schelde

Info: André van Langenhove, 03/288 00 81

Voor verdere praktische afspraken: zie kalender 17/18 januari

Zaterdag 14 maart 2009 om 9 u

Natuurbeheer in de Hobokense Polder

Info: Danny Jonckheere, 03/828 64 03 - info@hobokensepolder.be

Meer info: zie kalender 14 februari

Zondag 15 maart 2009 om 10 u

Educatieve boottocht op de Schelde

Info: Ria Thys, 03/289 73 66 – ria.thys@telenet.be

Een samenwerking tussen Natuurpunt Hobokense Polder, Aartselaar en Rupelstreek!

Vandaag maken we een leerzame boottocht op de Schelde van Hoboken naar Temse en terug. Op aanschouwelijke wijze maken we kennis met alle aspecten van dit stuk van de Zeeschelde,

Aan dek van de Milieuboot observeren we het landschap in de omgeving en het leven op en rond het water. In

het labo onderzoeken we een genomen waterstaal en enkele parameters. Hoe is het met de waterkwaliteit van de Schelde gesteld? Kunnen planten en dieren hier leven? In het ruim gaan we via opdrachten en met educatief materiaal, aquaria en een tentoonstelling verder op zoek naar antwoorden. Wat is natuurlijk evenwicht? Hoe staan planten en dieren in relatie met elkaar? Kan een rivier zichzelf zuiveren? Wie gebruikt het

water? Wat zijn de oorzaken van watervervuiling in het algemeen en specifiek voor de Schelde? Het schip waarmee we varen en de gebruikte materialen zijn milieuvriendelijk en duurzaam. Het eigen afvalwater wordt aan boord gezuiverd. Deze tocht duurt drie uur en is bedoeld voor volwassenen én kinderen vanaf 8 jaar.

Praktisch: Verplicht inschrijven door storting van 5 euro per volwassene en 2 euro voor jongeren

tot 18 jaar op rekening 979-6399607-37 van Natuurpunt Hobokense Polder met als mededeling "Educatieve boottocht" + aantal volwassenen en aantal kinderen. Afspraak: zondag 15 maart om 9.45 u aan het veer van Hoboken. Meebrengen: verrekijker en eventueel een kleine snack. Op de boot zijn frisdranken, bier en warme dranken verkrijgbaar aan democratische prijzen. Terug in Hoboken: om 13 u.

Zondag 15 maart 2009 om 9.30 u

Vroege lentewandeling in de Hobokense Polder

Gidsen: Wim Vandewiele en Michel Van Megroot
Info: Annie Vandeweyer-Van Zwieten, 03/828 37 60

Met het begin van de lente starten we ook weer met de maandelijkse wandelingen in de Hobokense Polder. Tijd dus om te kijken naar de voorjaarsbloeiers, de bloei van wilgen en andere bomen, tijd ook om de eerste zangertjes te beluisteren die terug zijn van weg geweest en

voornamelijk om te genieten van een fijne wandeling samen met mensen die van de natuur houden. **Praktisch:** Afspraak aan station Hoboken-Polder, einde Berkenrodelei om 9.30 u. Einde omstreeks 12.30 u. Meebrengen: laarzen en verrekijker.

*Lente in de Hobokense Polder
Foto: Kris Vos*

Woensdag 18 maart 2009 om 19.30 u

Open bestuursvergadering in Zaal Moretus !!!

Alle geïnteresseerden welkom!

Paasmaandag 13 april 2009 om 8.15 u

Paasuitstap temidden van weelderige natuur

Gidsen: plaatselijke gids en Frans Thys
Info: Frans Thys, 03/830 20 51

We kunnen er niet meer onderuit: onze jaarlijkse uitstap van tweede paasdag kent telkens zoveel belangstelling dat we haast verplicht zijn iets te organiseren. Dit jaar zoeken we het niet ver. Het volledige programma kunnen we maar eerst in ons volgende Polder.blad openbaren, maar we brengen zeker een bezoek aan de 'Kollinten' in Zemst-Laar. Een voor velen nog onbekend gebied, ongeveer 43 hectaren groot, met een enorme natuurpotentie, een onvermoed pareltje rust en stilte niet eens zo ver van Brussel. Om dit te gidsen doen we zeker beroep op een plaatselijke medewerker van 'Natuurpunt'.

Door dit zeer wild en heel natuurlijk ogend gebied loopt een wandelpad, waardoor we kennis kunnen maken met volgende biotootypes: oud beekbegeleidend bos met bosane-

moon, slanke sleutelbloem, speenkruid en eenbes, jong bos, hooiweiden, natte en droge populierenaanplantingen, alsook enkele poelen. Door het bos slingert zich een soms kolkende beek, de Laerebeek. Salamanders, kikkers, stekelbaarsjes, maar ook ijsvogels profiteren van dit vochtige milieu. Kleine bonte specht, houtsnip, bunzing en ree voelen er zich thuis.

Om de dag te vervolledigen kiezen we na prospectie uit een resem andere mogelijkheden: het 'Gravenbos' in Humbeek of het 'Velaartbos' nabij Nieuwenrode of een landschapswandeling over de Brabantse kouters tussen Oppem, Ossel en Brussegem, ten noordwesten van Brussel.

Praktisch: vertrek om 8.15 u in Hoboken vanaf de parking op de **Lelieplaats !!!** met eigen wagens

Bosanemoon

(kostendelend samenrijden aan 5 eurocent/km). Meenemen: zowel stevige stapschoenen als laarzen (onontbeerlijk voor de 'Kollinten'), verrekijker, vogelgids, flora en picknick (drank verkrijgbaar). Terug in Hoboken omstreeks 19u. Zie ook volgend Polder.blad voor meer nauwkeurige info.

Algemene vergadering Hobokense Polder vzw Zaterdag 7 februari 2009

Op 7 februari 2009 gaat de jaarlijkse algemene vergadering van onze vzw door. Al onze leden zijn hierop uitgenodigd. Ieder Natuurpuntlid van onze afdeling is immers statutair toegetreden lid van onze vzw. Onze vereniging heeft echter ook stemgerechtigde leden nodig. De drempel om stemgerechtigd lid te worden ligt echt niet hoog. Stuur een briefje of mailtje aan onze voorzitter met je kandidatuur. Enige voorwaarde om aanvaard te worden is dat je lid bent van onze afdeling.

Agenda

- Aanvaarding van nieuwe stemgerechtigde leden, eventueel ontslagen van stemgerechtigde leden.
- Jaaroverzicht 2008 aan de hand van een uitgebreide diashow.

- Financieel verslag 2008.
- Begroting 2009.
- Jaarvoorblick 2009.
- Verkiezing nieuwe bestuursleden.

Voel je je geroepen onze bestuursploeg te versterken, aarzel dan niet je naam op te geven aan Danny Jonckheere (zie blz 2).

- Rondvraag.

Na het "officiële" gedeelte vergasten Ann en Danny je op een gezellige en leerrijke quiz.

Onze kookploeg zal ons traditioneel ver-

wennen met hapjes en drankjes.

Voor praktische schikkingen zie kalender 7 februari.

Paddenraapactie aan de rand van de Hobokense Polder.... Helpende handen gevraagd ! Coördinatie: Danny Jonckheere

Al vanaf het jaar 1985 zijn we in de Hobokense Polder bezig met het organiseren van paddenoverzetacties om onze padden en kikkers een veilige overstek te garanderen. De maanden februari en maart zijn de maanden dat de padden, kikkers en salamanders hun voortplantingspoelen opzoeken om daar een partner te vinden. Dit gebeurt langs de zeer drukke straat, Scheldelei en de achterste straten van Polderstad en ook aan de drukke Schroeilaan, die ze dan moeten oversteken. Het is hier dat we deze dieren een handje zullen helpen om de straat over te steken. De dieren worden actief in hun wandeltocht rond 19 u en dit tot ca. 22 u. Bij regenachtig weer kan dit soms wel wat uitlopen. Dus we hebben jullie hulp zeer hard nodig om een helpende hand toe te steken.

Voor verdere info bel of mail Danny Jonckheere: 0478/33 24 27 of jonckheeredesmedt@gmail.com

Hier nog even een terugblik van de laatste 15 jaar.

Gewone pad

Jaar	Levend overgezet	Dood aangetroffen
1994	488	108
1995	122	46
1996	443	53
1997	145	23
1998	125	14
1999	150	34
2000	191	33
2001	242	85
2002	124	44
2003	193	69
2004	245	63
2005	286	85
2006	534	98
2007	358	58
2008	166	80

Vrijdag 1 tot en met zondag 3 mei 2009 Natuurdriedaagse Oostvaardersplassen Natuur zoals het 2000 jaar geleden was ...

Gids: Luc Van Schoor

Leiding: Sonja Van Kerckhove

Stel je voor:

Je kijkt vanop een huizenhoge heuvel over een uitgestrekt, ongerept natuurgebied, met een afwisselend landschapsbeeld van plassen, ruige graslanden, wilgenbossen, riet- en struikzones zo ver het oog reikt. Temidden daarvan grazen kudden van honderden edelherten, konikpaarden en hekrunderen. Daartussen ontdek je één of meerdere vossen op zoek naar muizen. Zij delen dit gebied met gevleugelde grazers als grauwe ganzen, kotganzen, brandganzen en smienten. Soms wel duizenden samen. Daartussen, verspreid tot aan het gezichtsveld, ontwaar je de witte stippen en silhouetten van de sierlijke grote zilvereigers. Boven dit alles, soms zittend op boomtoppen of rondzwevend boven de rietvelden en grasvlakten, de onafscheidelijke buizerden, bruine en blauwe kiekendieven, of andere roofvogels als ruigpootbuizerd, slechtvalk, smelleken, havik of sperwer. Alles straalt rust uit, uitgezonderd de omvangrijke kolonie van aalscholvers, de grootste van Nederland, waar duizenden paren hun nesten met eieren of jongen verzorgen ...

Maar dan verschijnt aan de horizon, majestueus zwevend op zijn brede

vleugels, de heerser van dit unieke gebied: de zeearend. Sinds 2006 broedt er een paar in het gebied. Ze hebben vorig jaar hun 3e jong grootgebracht.

Als ze rustend vanop een hogere boom de omgeving afspeuren, blijft alles kalm, maar éénmaal ze hun enorme vleugels uitslaan op zoek naar kadavers of verse prooien, gaan duizenden vogels de lucht in.

De stilte is dan plots verstoord, soms maar even, want éénmaal "de vliegende deur" aan de horizon is verdwenen, komt de rust terug. Je hoort hoogstens het geluid van buitende kievit, de "ping-ping" roep van baardmannetjes vanuit de rietkragen, het geraas van een voorbijrijdende trein die samen met de elektriciteitspylonen en fabrieksilhouetten de moderne beschaving vertegenwoordigen.

Dat is het beeld van de Oostvaardersplassen - het grootste moerasgebied in Nederland en uniek in NW Europa. Het is alsof men een stap terugzet in een landschap zoals het er 2000 jaar geleden heeft uitgezien... een boeiende kennismaking met een stuk oernatuur, 40 jaar geleden gered van inpoldering. Hier mag de natuur zijn gang gaan.

Ons bezoek aan de Oostvaardersplassen en Flevo-land zal gepaard gaan met een rijkgevulde lijst van vogelwaarnemingen. In dit vogelparadijs leidt Luc je over soms modderige paden langs rietvelden

*Hotel De Lange Jammer
Foto Sonja Van Kerckhove*

en door bos- en struikgebieden naar vogelkijkhutten, -schermen en uitzichtheuvels. Een unieke natuurervaring die je best niet mist. Dit veelbelovend lenteweekend wordt door Luc en Sonja georganiseerd voor drie afdelingen: Hobokense Polder, Aartselaar en Rupelstreek, waarvoor nu reeds onze dank. Omwille van praktische redenen kunnen maximum 24 deelnemers mee. Schrijf dus snel in als je meewil.

Praktisch:

We rijden met minibusjes en overnachten tweemaal nabij Lelystad in een onlangs gerenoveerd verblijf De Lange Jammer op basis van 2-persoonkamers (2 eenpersoonsbedden), eigen sanitair, ontbijt, lunchmaaltijd en avondmaal. Deelnameprijs: 180 € per persoon. Extra dranken niet inbegrepen.

De kandidaat-deelnemers storten als **voorschot 60 euro uiterlijk op 20 februari** op rekeningnummer 979-6399607-37 van Natuurpunt Hobokense Polder met vermelding "Oostvaardersplassen, + aantal personen". De deelnemers ontvangen ten laatste 2 weken voor het vertrek verdere informatie over het gebied, zijn vogels en verdere bijzonderheden betreffende verblijf en programma van deze natuurdriedaagse.

HISTORIEK

Bij het ontstaan van het gewestplan, bijna dertig jaar geleden, is bepaald dat alle industrie van deze site moest verdwijnen. De helft van het gebied is toen aangeduid om een groene bestemming te krijgen. En hoewel het gewestplan al enkele malen veranderd is, staan er nu nog altijd 64 hectaren 'parkgebied' ingekleurd. Het voorstel van minister Van Mechelen laat ook 4 hectaren minder waardevol 'natuurgebied' verdwijnen.

Met één pennentrek worden deze 68 hectaren zachte bestemming, die men nooit heeft willen realiseren, van de kaart geveegd! Anno 2008 is dit in Vlaanderen nog altijd geen enkel probleem: groen weg, industrie zal er komen, zelfs op enkele kilometers van de Antwerpse Grote Markt, midden tussen honderdduizenden steden. Volgens de stedenbouwkundige voorschriften zijn productie- en Sevesobedrijven mogelijk, zware industrie dus.

Planologisch schiet in het voorstel van minister Van Mechelen geen enkele m2 groen over. Wel moeten we zeggen dat tekstueel 14,5 hectaren groen in het vooruitzicht gesteld worden. Waar die gaan komen, weet men nog niet, maar dat stukje moet zowel een natuurverbinding vormen tussen de Hobokense Polder en de ring rond Antwerpen, als een fiets- en wandelpad garanderen.

Tegelijkertijd bevat het enkele plassen die als berging dienen om de overlast aan water op te vangen, het gevolg van het teveel verhard van bedrijfsterrain. 'Natuurverbinding' heet dat tekstueel.

Wij hebben daar een andere en betere formulering voor: 'groen schaamlapje'!

Knip de petitie uit op blz. 29/30 en laat ze invullen door je familie, vrienden en kennissen !!!!

ONZE ZORG VOOR WERKGELEGENHEID!

Met ons alternatief voorstel leggen wij de werkgelegenheid geen duimbreed in de weg. Wij voorzien evenveel bedrijventerrein als de minister. Met ons zijn al velen tot de slotsom gekomen dat petrochemische en aanverwante nijverheden op die plaats niet thuishoren. Dat is ook de visie geweest van de ontwerpers van het eerste gewestplan. Wie op Petroleum Zuid geregeld een kijkje gaat nemen, komt snel tot de conclusie, dat water, bodem en lucht er nog vervuild worden. Geef de huidige bedrijven 10 jaar de tijd om hun al lang afgeschreven gebouwen te vestigen binnen de Antwerpse haven. Daar liggen vele honderden hectaren bedrijfsterrainen ongebruikt.

Met de 66 hectaren bedrijfsterrain die wij voorstellen, gekoppeld aan de 34 hectaren die we naar de haven overplaatsen, overschrijden we zelfs licht de oppervlakte die stad en Vlaams gewest voorbehouden aan industrie.

Bovendien bepleiten we een ander soort bedrijven dan er nu is. Voor ons zijn enkel 'duurzame, niet vervuilende bedrijven' op deze site welkom, die bovendien op een 'moderne' manier moeten gerealiseerd worden. Een prachtig voorbeeld voor Petroleum Zuid is te zien in Sittard, niet eens zo ver over onze grens. Op een oppervlakte van 47 hectaren is daar rond een nieuw voetbalstadion BedrijvenStad Fortuna gerealiseerd. Een project met duurzame, niet vervuilende bedrijven waarbij haast iedere m2 ingenomen wordt door productieve vloeroppervlakte. Parkings zijn er ondergronds, vergaderzalen en restaurant zijn voor alle bedrijven gezamenlijk en bovenop de aan elkaar aansluitende gebouwen is een park van daktuinen geïnstalleerd.

Met de plaats die door onze bedrijvensvisie uitgespaard wordt, kan planologisch gemakkelijk ons alternatief gerealiseerd worden.

AKTIE

In het kader van de inspraakprocedure die intussen afgelopen is, hebben wij een omstandig **bezwaarschrift** ingediend. Tientallen andere verenigingen en individuele mensen hebben dat ook gedaan. Zeker is bezwaar aangetekend door: Natuurpunt nationaal, de Antwerpse Milieuraad (ADOMA), Wijkraad Polderstad, Gezinsbond Hoboken, Actiecomitee Hollebeek, onze 'Goudklompen', Geneeskunde voor het Volk, Progressief Hoboken, PVDA Hoboken, de provinciale afdeling van Groen! en ook de gemeente Zwijndrecht.

Ons bezwaar is te raadplegen op de website www.hobokensepolder.be/petrolzuid.php

Verwacht wordt dat minister Van Mechelen tegen juni een besluit zal nemen. Intussen wachten wij natuurlijk niet af.

Om te beginnen is er een **petitie** opgestart die we laten lopen tot einde maart. Deze petitie bepleit het realiseren van ons alternatief. In het kader van de inspraakprocedure hebben we begin december al 2.320 handtekeningen ingediend. De rest geven we in april af aan de minister. Als u deze regels leest, staat de totale teller ergens tussen de 3 en 4.000. Dit aantal moet zeker nog verdubbelen. Er zijn 2 manieren om te ondertekenen: online op onze bovenvermelde website en via een papieren exemplaar dat in dit Polderblad te vinden is. Bijkomende exemplaren zijn aan te vragen via tel. 03/830 20 51 of tel. 03/828 64 03.

Teken niet alleen, maar spoor ook anderen aan te ondertekenen. Daarvoor maak je best gebruik van papieren petitie's. Ten slotte organiseert het 'Petrolfront', de op ons initiatief ontstane beweging die ijvert voor ons alternatief, op 15 februari een zeer gevarieerde en **grote actiedag**. Op Petroleum Zuid verwachten wij dan iedereen die met ons van mening is dat de plannen van Vlaams gewest en stad absoluut niet kunnen!!

Programma

Zondag 15 februari 2009
Onze polder wordt geen eiland!

Zorg dat je er bij bent!

Heb je zelf nog een geniaal idee om iets in elkaar te steken, alleen of met je vereniging, contacteer ons (tel. 03/830 20 51 of tel. 03/828 64 03) of meldt het via petrol@hobokensepolder.be. Hoe het definitief programma er zal uitzien, kan je ook te weten komen via onze speciale website www.hobokensepolder.be/petrozuid.php

Deze dag wordt gerealiseerd met de steun van het **PETROLFRONT**. Dit zijn alle verenigingen die ons alternatief onderschrijven en die oproepen om deze actiedag aanwezig te zijn.

Praktisch: centrale plaats van dit gebeuren is de Naftaweg ter hoogte van de Krugerbrug. Deze is te bereiken vanuit Antwerpen via de Olieweg, vanaf de omgeving Kiel en Zwaantjes via de Krugerstraat en vanaf Hoboken via de Schroeilaan. Met openbaar vervoer neem je best autobus 1 of 13 en stap je af aan de halte Zuidweg/Waaslandstraat, op 5 min gaans van de afspraakplaats.

Vandaag is tussen 14 en 17u de Naftaweg (over de Krugerbrug), aan de noordoostkant van de Hobokense Polder 'the place to be'. We demonstreren er hoe volgens ons de toekomst van Petroleum Zuid moet zijn.

Volgende activiteiten staan zeker op het programma:

- **plant je eikel** (om 14u30 en 16u30): we spelen die dag voor 'gaai' en bakenen op die wijze de 'buffer' af die er moet komen tussen polder en nieuwe bedrijven; wij zorgen voor de eikels, maar breng een schopje mee
- **sport met ons mee** (om 14u en om 15u): omdat Petroleum Zuid ook een sportzone MOET omvatten zorgen we die namiddag voor 'sportinitiatie' voor de jeugd; wie wil deelnemen, kleedt zich sportief
- **wandel met ons mee** (om 14u en om 15u): ons voorstel voorziet ook bijkomende natuur en een park, waarin je kan wandelen; met onze natuurgidsen verken je die dag gedurende 2 uur een stukje van Petroleum Zuid en de weinig bekende oostzijde van de Hobokense Polder; voorzie schoeisel dat tegen slijk kan
- **speel met ons mee** (doorlopend): een deels 'groene petrol' is een zegen voor de jeugd; we voorzien voor hen dan ook behoorlijk wat animatie
- **we hangen het uit!** (vanaf 14u): scholen, jeugdgroepen en andere creatieve mensen maken vooraf een vlag, spandoek, grote tekening of wat dan ook met een boodschap voor de politici; we hangen die uit en smukken daarmee Petroleum Zuid op; ook die dag zelf mag je nog materiaal meebrengen
- **de Petrol trofee** (te gepaste tijde): wordt die dag uitgereikt aan de sterveling die de meest opmerkelijke rol speelt in het verzamelen van handtekeningen
- **een natje en een droogje** (doorlopend) aan heel democratische prijzen: ook dat mag natuurlijk niet ontbreken!

WIST JE ?

* In de toelichting bij het voorstel van de minister wordt gezegd dat een aanzienlijke **buffer** tussen natuurgebied en bedrijventerrein wenselijk is. Ook het Ruimtelijk Structuurplan Antwerpen zegt duidelijk dat zo'n buffer moet. Planologisch en ook tekstueel wordt deze niet voorzien. Niet abnormaal, want enkele regels verder zegt minister Van Mechelen zonder schroom dat het financieel plaatje voor een buffer te groot is!

* Hetzelfde doet zich voor met de **natuurverbinding** tussen de Hobokense Polder en de ring van Antwerpen. Ook daarvan zeggen zowel minister als Ruimtelijk Structuurplan Antwerpen dat deze ecologische relatie belangrijk is. Planologisch wordt echter niets voorzien. Tekstueel wordt 14,5 hectaren 'groen' gegarandeerd, maar die dienen voor van alles. De omvang ervan is totaal onvoldoende om een serieuze natuurverbinding te realiseren, zeker als deze te beperkte oppervlakte een multifunctioneel doel heeft!

* Voor de herinrichting van Petroleum Zuid geeft Europa ruim 15 miljoen euro subsidie: 5 miljoen voor de realisatie van een 'duurzaam bedrijventerrein', 4,5 miljoen voor sanering, bijna 2,5 miljoen voor de realisatie van een 'landschapspark' en ruim 2 miljoen voor mobiliteit (waarmede de Herenpolderbrug gefinancierd is). Eén miljoen is bestemd voor opleiding. Zo is althans in 2001 met Europa overeengekomen aan de hand van het dossier dat toen ingediend is. In het huidige voorstel van de minister is het 'duurzaam' bedrijventerrein ver te zoeken en is geen spoor te bekennen van het 'landschapspark met bovenlokale (!) aantrekkingskracht'. Aan Europa is indertijd voorgespiegeld dat er een landschapspark van minstens 30 hectaren ging komen, in overeenstemming met een voorwaarde die Europa gesteld heeft bij de subsidieverlening: het bestaande aandeel aan groen mocht niet verminderen. **Zo nodig moeten wij dus bij Europa aankloppen om dit boerenbedrog aan de kaak te stellen!**

DE PETITIE

Wij zijn tegen de plannen om van Petroleum Zuid één groot bedrijventerrein te maken.

Leven is meer dan wonen en werken. Wij steunen dan ook het alternatief plan van Natuurpunt Hobokense Polder om op Petroleum Zuid het bedrijventerrein met voetbalstadion te beperken tot 66 hectaren.

De overige 58 hectaren moeten volgende bestemmingen krijgen:

- ✓ een optimale natuurverbinding (25 hectaren) tussen de Hobokense Polder en de ring rond Antwerpen, die maar één functie heeft: uitwisseling van dieren en planten,
- ✓ een parkgebied (14 hectaren) waar mensen van Hoboken, Kiel en Antwerpen Zuid ongestoord kunnen wandelen en zich ontspannen,
- ✓ een zone voor actieve recreatie (16 hectaren) waar de amateursporter gebruik kan maken van sportvelden in een groene omgeving,
- ✓ een 'jongerencultuurzone' (3 hectaren) waar initiatieven als Scheld'apen en Petrol kunnen, zone zoals gepland door het stadsbestuur.

Alleen een dergelijke invulling verhoogt de leefbaarheid van Antwerpen!

SPORTACCOMMODATIE

Het Kiel, zo kortbij Petroleum Zuid, scoort gewoonweg zeer slecht, vooral wat betreft de mogelijkheden voor binnensport. Verhelderend is wat mensen schrijven van 'Samenlevingsopbouw' en van 'Buurtsport', die de concrete noden het best ervaren: 'Zo hebben we slechts een oude kleine turnzaal ter beschikking voor onze zaalvoetbal en dan nog slechts op zaterdagavond. Deze zaal zal trouwens over enkele jaren verdwijnen omdat er lofts zouden worden gecreëerd.

De turnkring Ontvoogding, die er haar thuisbasis heeft, komt daardoor ook in de problemen ... een nieuwe groep jongeren vraagt momenteel naar een zaal voor voetbaltraining ... naast dit steeds terugkerende tekort aan (zaal)voetbalvelden zijn er heel wat clubs die moeten vechten voor een plaats in de sporthal van de Emiel Floorsstraat. Sommige clubs (bvb. badminton) kunnen geen extra jeugd meer aannemen vanwege een tekort aan pleinen. Een gevechtssportclub uit de buurt is op zijn beurt ook op zoek naar een geschikte locatie ... Er is toegezegd dat er op het Kiel een sportloods zou komen, maar **er is daarvoor nog geen locatie gevonden ...**. Bovendien is er op het Kiel ook vraag naar buitensportaccommodatie: FC Kiel zoekt een voetbalveld met verlichting. Korfbalclub Volba verliest door het masterplan Kielpark haar huidige stek en heeft naast kleedkamers en een kantine behoefte aan 2 nieuwe korfbalvelden, waarvan één liefst met kunstgras.

Hoboken is ook vragende partij: 5 extra voetbalvelden en 6 extra korfbalvelden zijn nodig om aan alle aanvragen vanuit de clubs te kunnen voldoen (mededeling plaatselijke sportantenne). Ook Antwerpen Zuid en het Valaar, allemaal nabij Petroleum Zuid, scoren niet bijster goed wat sportvoorzieningen betreft. Nog een citaat, ditmaal uit het 'Sportbeleidsplan Antwerpen': 'Om aan de BLOSO-norm betreffende sporthallen te voldoen zouden er in Antwerpen 32 grote sporthallen moeten bijkomen.' Kortom, **openluchtsportherreinen voorzien op Petroleum Zuid, samen met minstens één grote sportzaal**, is geen overbodige luxe. Integendeel, het is **dringende noodzaak! Het is overigens altijd de bedoeling geweest op of nabij Petroleum Zuid een actieve recreatiezone te voorzien** (zie oorspronkelijk gewestplan en zie ook het advies van de stad Antwerpen bij de gewestplanwijziging van 1995).

De Hollebeek: een beloftevol advies!

Frans Thys

Maandag 15 december heeft het district Hoboken een advies uitgebracht over het ontwerp van de Hollebeek vallei, ontwerp opgesteld door het Antwerpse stadsbestuur als voorbereiding op het RUP.

De Hobokense districtsraad adviseert o.a.:

- het behoud van een voldoende grote open ruimte langs de Hollebeekstraat om toezicht en controle van op de straat toe te laten en het veiligheidsgevoel in het achterliggende 'weidepark' te verzekeren. In dit park staat het behoud van 'natuurlijk groen' voorop, overeenstemmend met het sinds 2000 uitgevoerde beheer.
- het optimaal behoud van het 'eikenbos'. Indien daar toch bomen sneuvelen, dienen garanties bekomen te worden voor een snelle heraanplant van eenzelfde aantal bomen elders.
- opname bij het 'Versailles-park' van het stukje bos tussen het klooster en de Hollebeek.
- de maximale realisatie van een wandelpad tussen de drie ontworpen parken.
- een maximale realisatie van fiets-

paden, inzonderheid verbetering van het utilitaire deel tussen het einde van de Salesianenlaan en de achterzijde van het kerkhof.

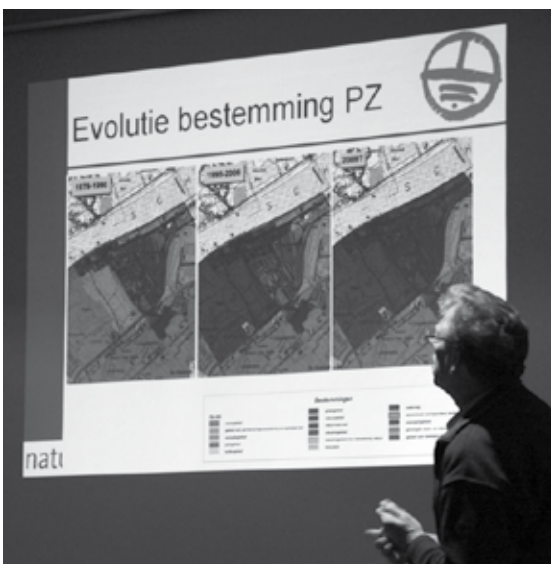
Wij verheugen ons over dit advies ook en vooral omdat het Hobokense districtsbestuur duidelijk rekening gehouden heeft met onze opmerkingen. Dit advies stemt overigens deels overeen met een vroeger advies van Hoboken in verband met het Ruimtelijk Structuurplan Antwerpen. Daarin heeft dit district geadviseerd 'de Hollebeekvallei op te nemen als zone voor zachte recreatie, waarbij de groene omgeving maximaal behouden blijft'.

Hoboken zegt niet dat de beide verkavelingen die de vallei nog steeds bedreigen

(aan de Hollebeekstraat en langs de Salesianenlaan) niet kunnen, maar spreekt alleszins van een 'optimaal behoud' voor het eikenbos en een 'voldoende grote open ruimte' langs de Hollebeekstraat (is zeker meer dan één bouwperceel). Hopelijk houdt de stad Antwerpen rekening met dit advies van Hoboken en wordt het ontwerp bijgestuurd in die zin dat het grootste gedeelte van het eikenbos behouden wordt en dat de verkaveling langs de Hollebeekstraat tot een minimum beperkt wordt.

Last minute-informatie over Petroleum Zuid !!!

Ook het College van Antwerpen heeft in het kader van het openbaar onderzoek een 'advies' ingezonden met betrekking tot Petroleum Zuid.

Als het voetbalstadion gerealiseerd wordt (en die kans is zeer groot) ontstaat er een probleem voor 'Scheld'apen' en 'Petrol', twee zeer succesvolle jongerenrealisaties.

Het College stelt voor om 'binnen de (tekstuele) groenzone ook nog ruimte te voorzien voor kleinschalige infrastructuur voor jeugd, sport en cultuur'.

Op deze wijze **pitsen zij nog eens 3 hectaren af van de 'ecologische verbinding'**, dat schaamlapje groen waarin van alles moet! Bijkomend: de stad Antwerpen heeft onlangs een wel erg tendentieuze en eenzijdige 'maatschappelijke kosten/batenanalyse' laten maken. In die studie wordt bijkomend **nogmaals 1 hectare 'groen' weggemoffeld!**

Het Antwerpse College is blijkbaar in de running voor de prijs van 'meest natuurvriendelijke bestuur van Vlaanderen'!!

Spinnenwiel fietstocht en spinnenwandeling in de Hobokense Polder Marnix Lefranc

Zondag 21 september 2008

Gids: Koen Van Keer

Leiding: Luk Smets en Luc Van Schoor

Tijdens de autoluwe zondag combi-neerden we een fietstocht langsheen de natuurgebieden van de Antwerpse stadsrand met een spinnensafari in de Hobokense Polder. Omstreeks 13 u vertrokken we met de fiets aan het EcoHuis. Onder een stralende zon fietsten we o.a. langs de Wolvenberg en het Nachtegalenpark, om rond 14 u te arriveren aan de Hobokense Polder.

Hier nam spinnenkenner Koen Van Keer ons op sleeptouw doorheen de boeiende wereld van de spinnen.

Herfstspinnenvrouw
Foto: Marnix Lefranc

Nog maar net in de polder en hij vindt al een **kruisspin** met web. De kruisspin is één van onze algemene spinnen en je hoeft geen specialist te zijn om deze spin te herkennen. De spin dankt haar naam aan de kruisvormige tekening op het achterlijf. Het exemplaar dat we te zien krijgen is een volwassen vrouwtje. Manne-

tjes zijn kleiner en maken geen web als ze volwassen zijn.

Koen laat een levend vliegje los in het web. Onmiddellijk komt de spin erop af. De spin verplaatst zich in haar web over de niet klevende radiaaldraden. Het vliegje blijft hangen aan de klevende spiraaldraad. Met haar gifkaken bijt de spin het vliegje. Het gif dient om de prooi te verlammen. Vervolgens wordt de prooi volledig ingewikkeld met spinsel. In tegenstelling met sommige andere spinnen (vb. kogelspinnen) heeft de kruisspin tanden om te kauwen.

De kruisspin is een mooi voorbeeld van een spin die een wielweb maakt. De spinnendraad is voldoende stevig en elastisch om vrij grote insecten, die aan een zekere snelheid vliegen (vb. hommels), te kunnen vangen. Op het einde van de dag eet de kruisspin haar web zo goed als volledig op. Zo gebruikt ze slechts één tot hooguit twee dagen hetzelfde web. Interessant om weten is dat de kwaliteiten (trekkracht, elasticiteit, ...) van spinnendraad buitengewoon zijn. De mens is er nog niet in geslaagd om dit superieure materiaal na te maken. Het Amerikaans leger heeft er al heel wat onderzoek op gedaan, o.a. voor het vervaardigen van kogelvrije vesten.

Een volgende soort die we te zien krijgen is de **herfstspinn**. Deze spin behoort tot de strekspinnen. Streckspinnen kunnen in rust hun poten vaak langwerpig uitstrekken. Net zoals alle strekspinnen maakt de herfstspinn een wielweb met een gat in het midden. Het web is niet zo stevig als dat van de kruisspin en dient enkel om kleinere insecten te vangen.

Een heel andere soort spin die we te zien krijgen is de **herfsthang-**

matspin. Het web bestaat uit een aantal verticale draden met daaronder horizontaal het matachtige gedeelte van het web waaronder de spin ondersteboven hangt. Als een

Herfsthangmatspin
Foto: Pierre Oger

insect over het web vliegt, ziet het de verticale draden niet, vliegt ertegenaan en tuimelt naar beneden in de mat waar de spin zit te wachten. Bij een herfsthangmatspin is het altijd de moeite om eens te kijken of er geen twee spinnen in hetzelfde web zitten. Om te paren trekt het mannetje tijdelijk in bij het vrouwtje. Het mannetje paart bij voorkeur als het vrouwtje aan het eten is. Hiermee verkleint het mannetje de kans dat hij na de paring wordt opgegeten door het vrouwtje. Bij heel wat spinnensoorten gebeurt het dat het mannetje wordt opgegeten na de paring. Bij sommige soorten geeft het mannetje een prooi (bruidschat) aan het vrouwtje om te kunnen paren zonder zelf opgepeuzeld te worden.

Vervolgens toont Koen ons een **marmerspin**. Door de signaaldraad in het web te volgen, vindt hij de schuilplaats van de spin, nl. een verdord en opgekruld blaadje. Het is een marmerspin van de variatie pyramidatus, te herkennen aan het fel gele achterlijf met daarop een zwarte tekening. Dit is een mooi voorbeeld van mimicry. Even later krijgen we de gewone vorm te zien die iets algemener is. Deze vorm heeft minder opvallende kleuren en lijkt op de viervlekwiwebspin waarmee hij kan

verward worden.

Ook vinden we een nauwe verwant van de kruisspin, nl. de **rietkruisspin**. Deze spin kun je vinden door te zoeken naar haar typische schuilplaats. Deze bestaat uit een rond gebogen grashalm met daarin haar gesponnen schuilplaats.

Na wat zoekwerk in het gras vindt Koen een **wolfspin**. Vermoedelijk een tuinwolfspin. Om helemaal zeker te zijn zou hij de spin moeten bekijken onder de stereomicroscop. Net zoals voor deze wolfspin geldt voor de meeste spinnensoorten dat ze enkel tot op soortniveau kunnen bepaald worden door onder de stereomicroscop de geslachtsdelen te bestuderen. Voorwaarde is dat de geslachtsdelen aanwezig zijn en volledig ontwikkeld zijn. Dit is niet het geval bij onvolwassen spinnen.

Zonder de exacte soort te kennen, valt er toch heel wat te vertellen over deze wolfspin. Ons exemplaar is een mannetje. Net zoals bij alle andere spinnensoorten zijn volwassen mannetjes te herkennen aan de knotsvormig verdikte palpen (boks-

zijn ze knotsvormig verdikt.

Wolfspinnen maken geen web en jagen actief op hun prooi. Daarom kunnen ze snel lopen, kunnen ze goed springen, hebben ze relatief goede ogen en zijn de meeste soorten overdag actief. Ook typerend voor wolfspinnen is de broedzorg.

Gewone kameleonspin
Foto: Eddy Moons

Het vrouwtje draagt de eicocon mee aan het achterlijf. Als de jonge spinnetjes uitkomen, worden ze nog een tijdje meegedragen op het achterlijf van de moeder. Als ze er klaar voor zijn, kruipen ze één voor één van haar lichaam om de wereld te verkennen. Op deze manier wordt voor een goede verspreiding gezorgd.

Onder de schors van een boom vinden we het trechterspinnetje van een trechterspin. Veel kans dat dit het werk is van de algemeen voorkomende **gewone doolhofspin**. Dergelijke webben vinden we niet alleen op schors maar ook op hagen en struiken.

Tevergeefs zoeken we naar een tijgerspin maar we vinden wel nog een **gewone kameleonspin**. De gewone kameleonspin behoort tot de krabspinnen en zoals haar naam doet vermoeden kan ze van kleur veranderen. De gewone kameleonspin maakt geen web, maar houdt zich schuil in een bloem, meestal een gele of witte bloem. Ze neemt de kleur aan van de bloem. Deze kleurverandering duurt wel een paar dagen. Door zich schuil te houden in een bloem en geduldig te wachten, vangt ze voornamelijk insecten die bloemen bezoeken zoals bijen en vlinders.

We vinden ook nog wat hangmatspinnetjes waarvan de soort enkel door specialisten met de microscoop kan bepaald worden. Dit geldt ook voor **dwergspinnen** waarvan Koen ons het webje toont. Hangmatspinnen en dwergspinnen zijn ook de spinnetjes die zich aan korte of lange spindraden (herfstdraden) laten meedrijven met de wind om nieuwe gebieden te bereiken. Het zijn deze draden en spinnetjes die we veelal op ons krijgen tijdens een herfstwandeling in de natuur. Wij vinden dit eerder vervelend maar bij de oude Romeinen geloofde men dat dit geluk bracht.

Over spinnen bestaat er niet alleen bijgeloof maar zijn er ook een aantal hardnekkige misverstanden. Zo wordt beweerd dat men tijdens de slaap spinnen zou inslikken. Koen wuift dit weg als klinkklare onzin. Mensen denken ook te vaak dat ze door een spin worden gebeten. Het is zo goed als altijd een andere ongewervelde die de boosdoener is. Het is verbazend om tijdens onze korte wandeling van een honderdtal meter zo veel spinnen te zien en ook om te vernemen welke boeiende wezens het zijn.

Met dank aan onze gids Koen Van Keer, om ons de Hobokense Polder te tonen op een manier zoals we het nog nooit eerder gezien hebben!

Voor wie meer info wilt over spinnen

- website van de Belgische Arachnologische Vereniging: <http://www.arabel.ugent.be/>
- Antwerps Spinnenonderzoeksproject : <http://www.arachnology.be/antwerpen/>

Web van wielwebspin
Foto: Luk Smets

handschoenen). Deze palpen bevinden zich vooraan de kop naast de gifkaken. Het lijken wel twee korte pootjes en alleen bij de mannetjes

Marmerspin
Foto: An De Wilde

Jubileum 30 jaar

18

1

2

3

4

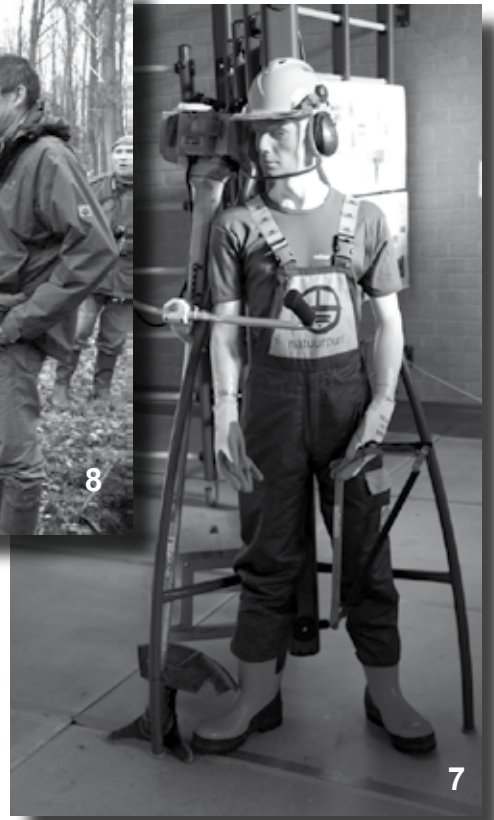
5

6

8

7

1. 30 jaar werking, dat mag gevierd worden. Bijna honderd oude getrouwen schoven aan aan tafel..
2. In een zaal die dank zij de creativiteit van Godelief, omgetoverd werd in een gezellig restaurant.
3. Verschillende leden met meer dan 20 "dienstjaren" werden gelauwerd.
- 4, 5. Na het titanenwerk aan ons nieuw KIJK.punt werden de Goudklompjes extra in de bloemetjes gezet.
- 6, 7. Fragmenten uit de tentoonstelling 30 jaar Werkgroep Hobokense Polder.
- 8 Een historische foto: onze vier voorzitters rondom Gilbert (met pet): v.l.n.r. Frans Thys, Danny Jonckheere (huidige voorzitter), Paul Pals, Marc Bogaerts.

1

3

2

4

5

1. Nieuw informatiebord in de Polder
2. Schepen van Leefmilieu Guy Lauwers
3. Doelzakspelers en genodigden op weg langs het pindasnoer naar het KIJK.punt
4. Landschapsposten vertellen over onze natuur langs de Aardgaswandeling
5. Sara, Aagje en Liesbeth werven 53 nieuwe leden ! Proficiat!
6. Natuurpuntpeter Pol Goossen wandelt met een grote groep de nieuwe Aardgaswandeling in.
7. Het prachtige infobord aan het KIJK.punt
8. Een rolstoelgebruikster knipt het "pindasnoer" door. En hiermee zijn het KIJK.punt en het rolstoelpad symbolisch geopend !

6

7

8

Jubileum 30 jaar

20

Zij werden gevierd voor 20 jaar trouwe "inzet"

André Driesen - Annie Van Zwieten - Bert Mertens - Danny Jonckheere
- Denise Schellekens - Gilbert Van Ael - Jeannine Nielandt - Jules
Moens - Karel Matthys - Luc Van Schoor - Lucienne Vervliet - Mar-
cel Van de Voorde - Ronald Van den Bossche - Staf Van den Broeck
- Terry Mariën

Zaterdag 18 oktober werden tijdens het feestmaal, ter gelegenheid
van 30 jaar WHOP/NPHP, 15 mensen gevierd voor hun trouwe inzet
voor de Hobokense Polder. Zij kregen allen een symbolisch geschenk.

Zij wonnen een prijs bij de wandelzoektocht ...

Aan de wandelzoektocht van zondag 19 oktober 2008 in de Hobokense Polder namen 70 gezinnen deel. Ca 50 gezin-
nen dienden hun antwoordblad in.

Onderstaande gelukkigen konden hun prijs enige weken geleden in ontvangst nemen.

Gezin Verweire-De Staelen uit Hoboken **Delicatessenmand ter waarde van 30 euro** geschonken door
Verzekeringskantoor Marc Van Ruymbeke

Gezin Himschoot-Boeye uit Hoboken **Gourmetschotel voor 6 personen** geschonken door
Beenhouwerij Van der Keere

Ward Gouderis uit Antwerpen **Verrekijker** geschonken door
Procap, Plastieken dopjes

Jolan Denaeyer uit Hoboken **Trekkingrugzak** geschonken door
AS Adventure Outdoor en Action

Rani en Myrthe Van Hal uit Hoboken **Waardebon van 50 euro voor een aankoop in de Natuurpuntwinkel**
geschonken door Aan Tafel BVBA, Fried Denayer

Julien Van den Bergh uit Wijnegem **Restaurantbon (Patrasche in Hoboken) van 50 euro**
geschonken door Jan Huylebroeck, Tuinaanleg

Sonja Van den Bergh uit Wijnegem **Zonneparasol** geschonken door
Verzekeringen en beleggingen Alert

Liliane Emmerechts uit Deurne **Haarverzorgingsset** geschonken door
Kapsalon Bo

Rob Denaeyer uit Hoboken **Reistas** geschonken door
Lederwaren Driesen

Annemie Hermans uit Antwerpen **Verblijf met 1 overnachting en ontbijt voor
2 personen in De Berk in Essen** geschonken
door ATB De Natuurvrienden vzw

Terry Mariën uit Hoboken **Verwenarrangement: gezichtsmassage en oor-kaarstherapie**
geschonken door Schoonheidsinstituut De Lelie

Patrick Van Puymbroeck uit Antwerpen **Restaurantbon (De Schorren) van 25 euro**
geschonken door Taverne De Schorren

Jef Denaeyer uit Hoboken **Kinderslee** geschonken door
Garage Toyota

Cathy Bulens uit Antwerpen **Waardebon van 50 euro voor een aankoop bij Hobobikes**
geschonken door fietsen Hobobikes

Gezin Goovaerts uit Hove **Uurwerk Rodania** geschonken door
Uurwerken en Juwelen De Mey

Marc De Block uit Wijnegem **Draagbare DVD-speler** geschonken door
Centrale verwarming en Sanitair Lamberechts bvba

Fried Denaeyer uit Hoboken **Waardebon van 20 euro voor een aankoop bij juwelier**
geschonken door Juwelier Stocké

Warre Denayer uit Hoboken **Boek Natuurtalenten** geschonken door
Natuurpunt Hobokense Polder

Anthe Baelen uit Berchem **Natuur- en milieuboek** geschonken door
Natuurpuntwinkel (Mechelen)

Jo Bernagie uit Borgerhout **Drankmok** geschonken door
Natuurpunt Hobokense Polder

Pieter Van der Veken uit Antwerpen
Yaro Claes uit Hoboken
Bart Claes uit Hoboken
Maxim en Margot Himschoot uit Hoboken

**Proficiat
aan alle winnaars !**

NIEUW !!! Voor de kids! Met Whoppie op stap in de Hobokense Polder

Wens je in gezinsverband een wandeling te maken in de Hobokense Polder. Dat kan op elk moment van het jaar. De Hobokense Polder toont in elk seizoen zijn natuurlijke schatten.

Je kan met je kind(eren) tussen 5 en 12 jaar in taverne De Schorren, Graspolderlaan gratis een Natuurpunt-doe-rugzakje ontlenen. En dan ga je met Whoppie de natuur van de Hobokense Polder verder ontdekken.

De doe-wandeling vertrekt in Taverne De Schorren, Graspolderlaan Hoboken. Je kan daar een **Natuurpunt-rugzakje afhalen met het nodige materiaal** (verrekijker, kompas, loep, opdrachten, ...).

Uitlenen is gratis, je betaalt wel een waarborg van 20 euro.

We hebben momenteel twee rugzakjes ter beschikking met hele leuke doe-opdrachten.

En op het einde wacht je nog een leuke verrassing !

Ken jij Whoppie?

Neen, natuurlijk niet.

Whoppie is onze nieuwe Polderaanwinst. Een schattig molletje, dat kinderen tussen 5 en 12 jaar én hun ouders wil laten kennismaken met de Hobokense Polder.

- Ben jij even nieuwsgierig als Whoppie?
- Hou jij ook niet van veel stilzitten?
- Wil je zelf ontdekken hoe dieren leven?
- Wil je met de loep in de hand op onderzoek in de Hobokense Polder?
- Heb je al eens een echte verrekijker vastgehad om naar vogels en andere dieren te kijken?
- En hoe werkt een kompas?

- Je kan terecht in De Schorren
- van half april tot half september: elke dag vanaf 11 u
- van half september tot half april: niet op maandag

Info over de doe-rugzak:
Ria Thys, 03/289 73 66

Met dank aan de **Firma Procap**, die ons de twee verrekijkers schonk voor de twee Natuurpuntrugzakken en aan **Taverne De Schorren** om zorg te willen dragen voor het uitlenen van de 2 rugzakjes.

*Exceeding the expectation
of our customer*

Wintervoeding, een win-win situatie voor vogels en mensen!

Stefan Versweyveld

Wanneer we stellen dat de winter voor vogels het zwaarste jaargetijde is, stampen we een open deur in. 's Winters geraken vogels moeilijk aan voedsel, terwijl ze dan juist extra veel energie nodig hebben om hun lichaamstemperatuur op peil te houden. Insecten zijn grotendeels verdwenen, bessen vaak al op en regen en sneeuw maken het de zaadeters moeilijk om bij hun voedsel te komen. Het bijvoeden van vogels in de winter is bij veel mensen dan ook een populaire bezigheid. Niet alleen help je de vogels om barre tijden door te komen, je krijgt er een schitterend schouwspel voor terug! Vogels die vaak verscholen blijven of in een flits voorbij vliegen, laten zich nu gemakkelijk bekijken. Als dat geen win-win situatie is...

Overleven in de winter

Om de winter door te komen, heeft elke vogelsoort zijn eigen aanpak. Er zijn veel vogelsoorten die wegtrekken naar het zuiden zoals grutto's, ooievaars en zwaluwen. Er zijn ook soorten die vanuit Scandinavië en arctische streken naar ons land komen waaronder ganzen en eenden, maar ook roodborstjes en mezen. Andere vogels, zoals mussen, blijven hier het hele jaar. Ook de ijsvogel trekt niet ver weg, maar als viseter is hij in strenge winters wel kwetsbaar. Als er nog strenge winters komen tenminste...

Veel zangvogels trekken in de winter echter naar dorpen en steden. De

ervaring heeft ze geleerd dat daar naast beschutting ook nog allerlei voedsel te vinden valt. Mezen veranderen zelfs gewoon van menu! In plaats van insecten eten ze 's winters zaden en noten. Om die kost te verteren passen ze hun darmstelsel aan.

Waarom voederen?

De beste voedertafel is een tuin die op een natuurlijke wijze is aangelegd en onderhouden. In een natuurlijke tuin staan besdragende struiken, blijven uitgebloeide bloemen staan en liggen bladeren op de grond tot in het voorjaar. Daar valt voor de merel en het roodborstje altijd wat te vinden!

Zuiver biologisch gezien hoef je vogels niet bij te voederen. Toch zijn er een aantal redenen waarom Natuurpunt adviseert om tuinvogels tijdens de winter bij te voeren. Allereerst verteren vogels bij strenge vorst snel hun vetreserves om hun hoge lichaamstemperatuur van zo'n 40° te behouden. Een winterkoninkje kan in een koude winternacht wel 10% van zijn lichaamsgewicht verliezen!

Een sijs op een voedernetje met pindanoten.
Foto: François Van Nerum, FFFS.

De dagen zijn ook kort, waardoor er weinig tijd is om voedsel te zoeken. Bovendien is het natuurlijke voedselaanbod van vogels de voorbije decennia sterk afgenomen door verstedelijking, industrialisering en intensivering van de landbouw. Allemaal redenen om het de vogels iets makkelijker te maken. Daar komt bij dat het een bijzonder leuke manier is om jouw tuinvogels beter te bekijken!

Voederplanken en voederhuisjes

Veel vogelsoorten zoeken hun voedsel van nature op de grond. Een sneeuwvrije plek is dan ook een geschikte voederplaats, liefst in de buurt van struiken of een haag, zodat vogels bij gevaar snel een veiliger plek kunnen vinden.

Het voordeel van een overdekt voederhuisje is dat het voeder beschermd is tegen regen en sneeuw. Een open voederplank daarentegen heeft weer het voordeel dat deze makkelijk toegankelijk is. Een open voederplank moet opstaande randen hebben van enkele centimeters. Openingen op de hoeken zorgen voor de afvoer van regenwater. Het is bovendien belangrijk dat je de voedertafel regelmatig schoonmaakt met heet water en een borstel (nooit chemische producten gebruiken). Dit voorkomt dat vogels ziek worden van

Wie woont in een bos- of parkrijke omgeving kan ook wel eens eekhoorn zien snoepen.

Foto: Jan Helsen, FFFS.

Doe mee met de actie 'Vogels voeren en beloeren'!

Het is erg leuk om te kijken naar je tuinvogels en meetellen is eenvoudig. Je maakt een voederplaats op een veilige plaats en geeft gemengd voer, vetbol en wat extra's. Wanneer de dieren naar het voer komen, tel je het maximum aantal per soort dat komt eten. Welke vogels komen vaak een graantje meepikken op mijn voederplaats? Trekt mijn tuin veel vogels aan en wat gebeurt er in andere tuinen? Zijn er nu minder Turkse tortels en nemen de eksters werkelijk in aantal toe? Doe mee met het project 'Vogels voeren en beloeren' van Natuurpunt en samen zoeken we een antwoord op dit soort vragen! De actie 'Vogels voeren en beloeren' loopt tot 31 maart 2009. Op 7 en 8 februari 2009 is er een nationaal telweekend. Meer informatie vind je op www.natuurpunt.be/tuinvogels.

beschimmeld en rottend voedsel. Daarnaast kan een vervuilde voederplank een besmettingshaard zijn waar vogels elkaar besmetten met ziektekiemen.

In de winter zijn vogels verzwakt en daardoor extra kwetsbaar. Let op dat de plank of het huisje zo staat opgesteld dat er geen kat bij kan. Plaats ze daarom op minimaal 1,50 meter van de grond.

Tips voor het voeren

- Voederen mag op bescheiden schaal vanaf november (bijvoorbeeld met zaden), maar het is pas echt nodig als het langdurig kouder is en zeker als het sneeuwt.
- Voeder niet teveel tegelijk en liefst 's ochtends (na een lange, koude nacht hebben vogels behoefte aan een stevig ontbijt) en tegen het einde van de middag (zo kunnen ze de nacht doorkomen). Overdag voeren kan muizen en ratten aantrekken.
- Geef geen voedsel waarin zout is verwerkt. In de kaas en het brood dat u voedert zit al meer dan genoeg zout.
- Voeder zeker geen margarine of boter, die werken als laxemiddel.
- Voedsel dat makkelijk bevriest, zoals appels, voedert u best als geheel en niet in kleine stukjes.
- Voeder nooit vet en pinda's in de tijd dat vogels jongen hebben! De

jongen van de meeste zangvogels eten insecten.

Water

Vele mensen staan er niet bij stil, maar in de winter is water even belangrijk als voldoende voedsel. Wanneer het gesneeuwd heeft, is het niet nodig voor water te zorgen. De vogels komen dan aan vocht door van de sneeuw te pikken. Anders zet je best een bakje met water buiten. Denk er aan om nooit zout in het water te doen om vervriezing tegen te gaan.

De Natuurpuntwinkel is verhuisd !

Nieuw adres sinds 15/11/2008:
Natuur.winkel Mechelen
Stationstraat 40
2800 Mechelen
tel. 015/43 16 88 of fax 015/27 46 74
Openingsuren:
woensdag en vrijdag: 13u30-17u30
zaterdag: 10u-17u30
andere dagen na afspraak

Natuurpunt heeft er ook een nieuw verdeelpunt van optiek bij.

Voortaan zal de firma Sights of Nature haar bekende winkel in Brugge ter beschikking stellen als Natuurpuntshop waar leden terecht kunnen voor deskundig advies bij aankopen van verrekijkers, telescopen en statieven.

Hele gamma te bekijken op www.natuurpunt.be/winkel en op www.sightsofnature.com.
10% korting voor NP-leden.
Natuurpunt-optiekshop
Pieter de Conincklaan 108
8200 St-Andries Brugge
050-31 50 01 - son@deputter.com.

Een staartmees snoept van een mezenbol.
Foto: Jonny Verheyden, FFFS

Waarnemingen in de regio 1 september 2008 tot en met 30 november 2008

Wim Mertens

Voor de eerste keer is deze rubriek uitsluitend gebaseerd op waarnemingen ingegeven via de website **www.waarnemingen.be**. Op deze website kan iedereen zijn waarnemingen plaatsen, niet alleen van zeldzame vogels, alle waarnemingen van alle dieren, planten, mossen enz. zijn welkom.

Op deze manier krijgen wij veel meer waarnemingen binnen uit de Hobokense Polder en uit andere groengebieden in onze regio dan voorheen. Bovendien blijkt dat veel meer mensen bewust naar de natuur kijken dan we dachten, ook mensen die we (nog) niet kennen. Ik hoop al deze onbekende waarnemers ooit eens tegen het lijf te lopen.

De najaarstrektellingen, georganiseerd door de onvermoeibare Luc Van Schoor, leverden net zoals de voorbije jaren de meest spectaculaire waarnemingen op. De vogels die tijdens hun trek een tussenstop maakten in de Hobokense Polder, werden in onderstaande lijst opgenomen. Voor de soorten die enkel overvlogen, waaronder heel wat zeldzame, verwijs ik naar een andere website, **www.trektellen.nl** en naar een artikel in het volgend Polderblad.

De meest opvallende waarnemingen in de polder zijn de vele grote zilverreigers op het Broekskot. Ze komen er graag foerageren en slapen. Blauwe reigers blijken dat niet altijd prettig te vinden en durven de zilverreigers wel eens te verjagen. Ook lepelaars kwamen in september van het rijke voedselaanbod genieten (zie ook artikel in vorig Polderblad).

De winter is meestal een rustigere periode in de Hobokense Polder. Het meeste leven kan je verwachten op het water, als het tenminste niet te hard vriest. Met een beetje geluk kom je wel eens een sperwer, buizerd of houtsnip tegen langs het wandelpad. In de grote groepen mezen kan je op zoek gaan naar vuurgoudhaantjes en boomkruipers.

Vergeet in elk geval niet je waarnemingen op www.waarnemingen.be te plaatsen.

Dodaars: in de eerste helft van september werden zeer regelmatig 1 tot 3 ex. van deze kleine fuut op het Broekskot en Rallegat gezien (AVL, JR, WM). Op 31 oktober werden nog 2 ex. waargenomen (AVL).

Fuut: op 1 september werden nog 2 ex. gespot op het Broekskot (AVL), nadien niet meer. Eind september en halverwege oktober werden nog 2 tot 3 ex. waargenomen op de Schelde (LVS). Door de verbeterde waterkwaliteit zitten er terug meer vissen in deze rivier, ook ter hoogte van Hoboken. Hierdoor verwachten we ook terug meer viseters zoals de fuut.

Aalscholver: in september en begin oktober kwamen regelmatig 1 tot 3 aalscholwers vissen op het Broekskot, nadien enkel nog overvliegende groepen (AVL, JR, WDW).

Blauwe reiger: gehele herfst zeer regelmatig waargenomen op het Broekskot, 1 tot 4 ex (AVL, JR, LD, LS, WDW, WM).

Kleine zilverreiger: op 1 september werd 1 ex en op 27 september 2 ex. waargenomen op het Broekskot (AVL).

Grote zilverreiger: één soms twee ex. van deze sierlijke reiger waren tijdens de herfst bijna elke dag te zien op het Broekskot of overvliegend (AVL, BM, JA, JR, LS, LVA, LVS, PB, RT, WDW, WM). Op 19/9 zaten er maar liefst 5 (JR), een evenaring van het record van vorig jaar.

Lepelaar: in september waren dagelijks groepjes foeragerende en slapende lepelaars te bewonderen op het Broekskot (AVL, BM, JR, KD,

WM) Een maximum aantal van 18 ex werd bereikt op 5/9 (JR).

Canadese gans: deze soort was af en toe aanwezig op het Broekskot met 1 tot 3 ex (JA, JR, LS, RT, WDW, WM).

Bergeend: na de rui verschenen de eerste bergeenden pas terug op 27/10 (AVL). Sindsdien zitten er steeds 4 tot 8 ex. op het Broekskot (AVL, LS, WDW, WM).

Nijlgans: op het Broekskot verblijft sinds begin november een koppel (WDW, WM). Ook op de Schelde (7 ex) en in park Sorgvliedt (2 ex.) werden nijlganzen waargenomen (AVL).

Krakeend: deze eend was de hele herfst waar te nemen op het Broekskot en het Rallegat (AVL, JA, JR, LD, LS, RT, WM, WDW). De hoogste aantallen (tot 45 ex) werden geteld in de tweede helft van september (WM).

Kleine bonte specht

Pijlstaart: in oktober en begin november werden kleine aantallen waargenomen op het Broekskot (AVL, JA, JR, KD, LS, LVS, RT, WDW). Enkele jaren geleden bezocht deze prachtige eend de polder in veel grotere aantallen. De achteruitgang in de polder hangt samen met het verdwijnen van foeragerende pijlstaarten op de Schelde.

Slobeend: vanaf begin september tot begin november zaten regelmatig

3 tot 10 ex. op het Broekskot (AVL, JR, LD, WDW, WM) met een maximum van 21 op 6 september (WM). Op 23/11 werd ook 1 mannetje opgemerkt op de Leigracht langs de Naftaweg.

Wintertaling: de gehele periode aanwezig op het Broekskot in wisselend aantal (2 tot 30 ex.) (AVL, JA, JR, JS, LD, LS, LVS, RT, WM, WDW). Deze eend zocht vroeger massaal eten op de slikplaten van de Schelde maar wordt daar nu ook bijna niet meer gezien.

Tafeleend: slechts één waarneming op het Broekskot in september: een groepje van 11 ex. op 27/10 (AVL). Ook deze eendensoort is sterk in aantal afgenomen op de Schelde.

Kuifeend: 1- 4 ex. op het Broekskot eind oktober en begin november (AVL, WDW).

Witoogend: op 26/10 merkten LVS en AVL een kleine eend op in een groep overvliegende tafeleenden, hoogst waarschijnlijk was het een witoogend.

Bruine kiekendief: één waarneming van een pleisterend ex op 22/9 (AVL).

Buizerd: vele waarnemingen van 1, 2 of 3 ex. verspreid over de gehele polder en in allerlei kleurschakeringen (AVL, BM, JR, LVS, PB, WM). Ook op andere plaatsen binnen de afdeling werden buizerds opgemerkt: Park Vogelenzang (SB), Park Sorgvlied (AVL), Ringbos (PDS).

Sperwer: werd in de Hobokense Polder af en toe jagend aangetroffen (AVL, JR, LVS, WDW) en ook een keer in Park Vogelenzang (SB).

Boomvalk: tot eind oktober verbleven 2 ex in de Hobokense Polder (AVL, JR, WM).

Torenvalk: zeer regelmatig 1 ex jagend gezien in de Graspolder (AVL, LVS, WDW, WM).

Slechtvalk: 1 ex. op 6/10 (WM). Niettegenstaande deze grote valk in de buurt broedt en overwintert, wordt hij weinig waargenomen in de polder.

Waterral: af en toe gehoord op vele plaatsen in de polder: Groot Rietveld, Rallegat, Leigracht/Naftaweg en

Broekskot; tot 4 ex. (AVL, KD, JR, WM).

Oeverloper: één waarneming van 1 ex op 10/10 op het Broekskot (JR).

Wulp: Op 23/9 vlogen 9 ex richting NO over de polder (AVL).

Watersnip: van half september tot half november werden zeer regelmatig watersnippen gezien op het Broekskot, tot 11 ex. (AVL, JA, JR, KD, KS, LVS, LS, RT, WDW, WM).

Pontische meeuw: Op 26/10 werd 1 ex gezien over de Schelde vliegend (AVL, LVS). Deze ondersoort van de geelpootmeeuw lijkt erg op een zilvermeeuw waardoor hij waarschijnlijk veelal onopgemerkt blijft.

Visdief: Op 29/9 vlogen 6 ex rond boven het Broekskot (AVL).

Bosuil: Eind november werd regelmatig een roepende bosuil waargenomen op Fort VIII (JR).

Deze uilensoort doet het goed in Vlaanderen maar in het stedelijke gebied blijft het een zeldzame verschijning.

Velduil: op 20/9 vloog 1 ex. laag over de Hobokense Polder richting ZW, luidruchtig aangevallen door 2 kraaien.

Ijsvogel: tot half november waren de ijsvogels niet weg te slaan van het Broekskot. Vanuit de kijkhut kon je genieten van de prachtige kleuren van deze vogel. Tot 5 ex. (AVL, JA, JR, KD, LD, LS, LVS, PB, WDW, WM).

Zwarte specht: tijdens de trektellingen werd 2 maal een zwarte specht opgemerkt die de Schelde overstak en ging zitten in de polder (LVS, TW).

Middelste bonte specht: De middelste bonte specht breidt zich de laatste jaren uit naar het westen en heeft daarbij Vlaanderen bereikt. Op 28/10 merkte LVS een specht op die van Burcht de Schelde overstak en in de Hobokense Polder landde.

Deze vogel had kenmerken van de middelste bonte specht, maar helemaal zeker is de waarneming niet. Let dus in de toekomst goed op bonte spechten.

Kleine bonte specht: deze kleine broer van de grote bonte specht zie je niet zo gauw in de Hobokense Polder. Twee waarnemingen dit najaar: 2/10 (KD) en 3/10 (KS).

Grote gele kwikstaart: werd enkele keren ter plaatse waargenomen in oktober (AVL, LVS, WM).

Zwarte roodstaart: eind oktober kwamen enkele zwarte roodstaarten in de Hobokense Polder rusten en bijtanken voor hun (nachtelijke) tocht naar het zuiden (AVL, LVS).

Paapje: Op 20/9 rustte ook een paapje een dagje uit in de Graspolder (WM).

Goudvink

Grote lijster: op 31/10 werd 1 ex. opgemerkt in het begrazingsraster (AVL).

Zwartkop: Op 16/9 en 27/09 werden de laatste zwartkopjes waargenomen (JR, LVS).

Fitis: een laat ex werd langs de Schelde opgemerkt op 7/10 (AVL, LVS)

Goudhaan: kleine groepjes, veelal gemengd met mezen, worden vanaf oktober zowel in de Hobokense Polder (AVL, LVS, WM) als in Park Vogelenzang en Middelheimpark waargenomen (SB)

Vuurgoudhaan: ook deze vogeltjes

werden in het Vogelenzangpark (SB) en in de Hobokense Polder waargenomen. (LVS, WM).

Zwarte mees: in de eerste helft van oktober werden 1 en 3 ex waargenomen in het Vogelenzangpark. Op dat moment trokken vele zwarte mezen over onze contreien.

Boomklever: de exotisch aan- doende roep van deze mooie vogel is regelmatig te horen in het Middelheim- en Vogelenzangpark (SB).

Keep: ook van deze trekvogel werd een pleisterend exemplaar aange- troffen op 6/10 (WM).

Goudvink: op 18/10 en 28/10 wer- den roepende exemplaren aangetrof- fen in de polder (LVS, WM).

Sijs: een groepje van 4 ex werd gespot op 31/10 (AVL).

Ortolaan: Op 7/10 dook een over- trekkende ortolaan de Graspolder in (KV, LVS)

Waarnemers:

AVL: André Van Langenhove
BM: Bert Mertens - JA: Jozef Arnouts
JR: Jan Rose - JS: Joren Styne
KD: Koen Driesen - KS: Kristijn Swinnen - KV: Kris Vos - LD: Lieven Devreese - LS: Luk Smets - LVA: Lieve Van Ackere - LVS: Luc Van Schoor - PB: Pierre Blockx - PDS: Philip De Somer - SB: Stijn Baeten - RT: Ria Thys - TW: Tuur Wuyts - WDW: Walter De Weger
WM: Wim Mertens

Zoogdieren

Geen waarnemingen van ree of vos meer. Wel werd een egel waargeno- men op 30 en 31/10 in de Graspol- der (AVL). De egel is vast en zeker een algemeen dier in de Hobokense Polder. Door hun nachtelijke leef- wijze zie je ze echter zeer zelden. Het meest kans maak je inderdaad in het najaar als de dieren op zoek zijn naar een geschikte plaats om de winter door te brengen. Op 2/10 werd in het Middelheimpark een eekhoorn waargenomen (LD). Deze diertjes zijn daar jaren geleden uitgezet en goed waar te nemen.

12de ANKONA-ontmoetingsdag op zaterdag 14 februari 2009

Zaterdag 14 februari 2009 organi- seert ANKONA, de ANtwerpse KOe- pel voor NATuurstudie, haar jaarlijkse ontmoetingsdag.

Deze 12de editie van deze jaarlijkse ontmoetingsdag staat in het teken van '200 jaar Darwin: determinatie -> inventarisatie -> monitoring'

De ANKONA-ontmoetingsdag gaat door in het **Provinciehuis, Koningin Elisabethlei 22 te 2018 Antwerpen**. Iedereen die zich nauw betrokken voelt bij de natuur en op de hoogte wil blijven over recente natuurstu- dies, kan gratis deelnemen.

Programma:

Het **voormiddagprogramma** start om 10 u en je kan kiezen tussen drie workshops.

10 u: Verwelkoming door gedepu- teerde bevoegd voor Leefmilieu, Jos Geuens

Workshop 1: Monitoring en de betrokkenheid van vrijwilligers

10u15 - 10u45: Biomonitoringspro- ject in het Antwerps havengebied Een samenwerking tussen INBO en vrijwilligers (Geert Spanoghe, INBO).
10u45 - 11u25: Monitoring van na- tuurgebieden door vrijwilligers? Haal- baarheidsstudie in Dombbergheide en Winkelsbroek (Wouter Vanreusel, Natuurpunt Studie, Luc De Bruyn, INBO-UA en Herman De Koninck).
11u25 - 12u00: Natuurinrichting: kader en monitoring van het eerste Vlaamse natuurinrichtingsproject 'Bospolder – Ekers Moeras' (Hans Van Loy, VLM en Mario De Block, ANB en Bram Vogels, Natuurpunt afdeling Antwerpen-Noord).

Workshop 2: Inventarisatie en soortenbescherming

10u15 - 10u45: Gierzwaluwen aan de Langblokken te Ekeren: resul- taten van een hoopgevend project (Bram Vogels, Natuurpunt afdeling Antwerpen-Noord, voorzitter van de vogelwerkgroep).
10u45 - 11u20: Het succes van de slechtvalk in de provincie Antwerpen (Guy Robbrecht, FIR).

11u20 - 11u50: De evolutie van de beekschaa- senrijder en de bosbeekjuffer in de provincie Antwer- pen en aanbevelingen voor beheer en beleid (Jos Gysels, Natuur & Landschap Kleine Nete).

Workshop 3a: Praktische work- shop microscopie

10u15 - 11u50: 'Wat je vooral moet weten!' (Frank van Campen, Ko- ninklijk Antwerps Genootschap voor Microscopie, KAGM)

Namiddagprogramma:

Je kan ook in de namiddag van 14 u tot 15u20 workshop 3b volgen. Dit is de herhaling van workshop 3a.

14u00 - 14u20: De **korte berichten- rubriek** (mededelingen van vereni- gingen / instituten / vrijwilligers)
14u20 - 14u55: Stand van zaken van het **Antwerps SpinnenOnder- zoeksProject** (ASOP) en de symbi- ose tussen natuurstudie, -educatie en -sensibilisering (Koen Van Keer, ASOP/ARABEL).

14u55 - 15u20: De **Antitankgracht:** een boeiend gebied voor mollusken - tussentijdse resultaten van een inventarisatieproject (Jean Wuyts en Nathal Severijns, BVC).

15u20 - 15u40: Pauze
15u40 - 16u10:

Prioritaire soorten (PPS) in de pro- vincie Antwerpen: aanpak en achter- gronden (Glenn Vermeersch, INBO).
16u10 - 16u30:

Prioritaire soorten online. Een in- voermodule voor PPS op de website www.waarnemingen.be (Joeri Cor- tens, Natuurpunt Studie).
Vanaf 16u30: Receptie

Info: 03/259 12 75 - ANKONA@pih.provant.be of www.ankona.be of www.provant.be/ankona.
Deelname is gratis. Broodjesmaaltijd vrijblijvend: 6 euro (ter plaatse te betalen)

Inschrijven vóór vrijdag 6 februari 2009 via de website www.ankona.be

Behaag natuurlijk 2008 : De resultaten!

Luk Smets

Het succes van Behaag...natuurlijk blijft duren. De verkoop daalde wel een beetje, maar toch werden 74471 plantjes aan de man of vrouw gebracht. Met nieuwe gemeenten als Stabroek, Schoten en Wuustwezel steeg het aantal deelnemende gemeenten tot 24. Koploper was nieuwkomer Schoten.

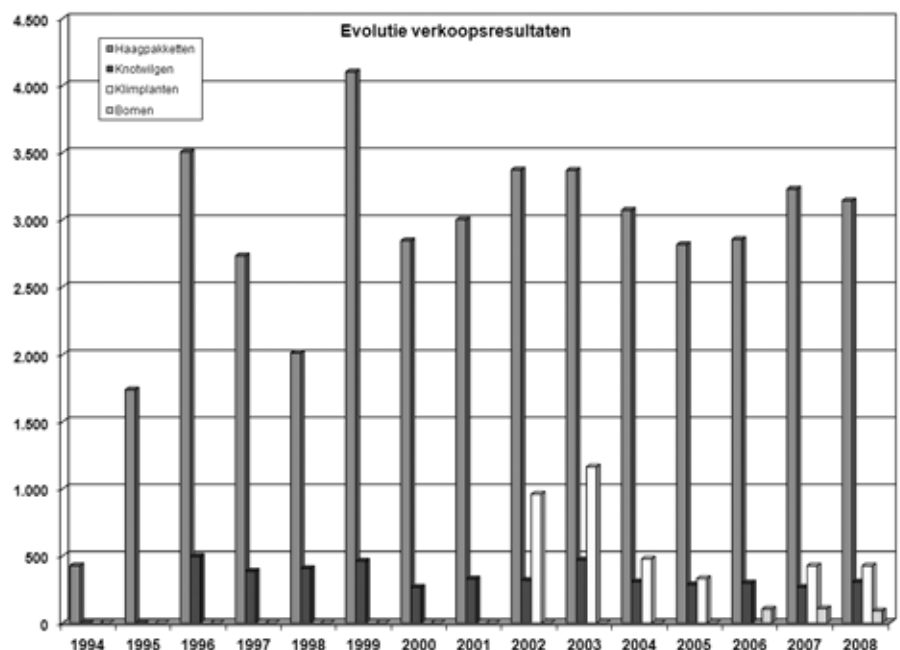
De eensoortige pakketten beuk en haagbeuk kenden veruit de grootste verkoop. De mussenpakketten in Antwerpen kenden een groter succes dan in 2007. Ook de knotwilgpootverkoop nam in het algemeen toe. De klimplanten waren stationair en de boom van het jaar, de okkernoot, kende iets minder succes dan vorig jaar (toen had men wel keuze uit 2 soorten).

Met de campagne Behaag...natuurlijk werkt Natuurpunt alvast aan één van de doelstellingen van de vereniging: de herwaardering van kleinschalige natuur, zoals hagen, houtkanten en knotbomen.

De actie betekent ook financieel een belangrijke ondersteuning voor de Natuurpuntafdelingen, daar de weliswaar beperkte winstmarge integraal naar hun werking gaat. Deze keert dus weer naar de gemeenschap via de aangeboden service of natuur-aankoopprojecten. De verkoop van knotwilgpoten is een extra financiële opsteker voor onze natuurbeheerders. Die worden immers uit eigen oogst geleverd.

De volledige resultaten zijn te vinden op website www.natuurpunt.be/behag

We danken de tientallen vrijwilligers en gemeentebeambten die zich samen voor deze actie hebben ingezet. De campagne is voor Natuurpunt een prima middel om blijvende contacten te leggen met actieve en enthousiaste medewerkers van de verschillende gemeentelijke Milieudiensten, Milieu- en Groendiensten van de gemeenten.

Een stal voor onze grazers ...

Wim Mertens

*Onze Konikpaarden en Galloways hebben sinds het najaar meer graasruimte ter beschikking
Foto André Van Langenhove*

Sinds begin december is het begrazingsraster weer een beetje groter. Langsheen de oude spoorweg werd een smalle strook, de aciérie (het oude gebouwtje met toren) inclusief, aan het begrazingsgebied toegevoegd.

Recente veranderingen in de wetgeving op het dierenwelzijn, verplichtten ons een stal te voorzien voor onze dieren.

Eigenlijk een beetje overbodig, want wij kozen net Koniks en Galloways omdat ze winterhard zijn en geen hulp van de mens nodig hebben om te overleven. Laat staan een stal. Het is een beetje als een stal bouwen voor everzwijnen.

Soit, wet is wet. We hebben nu de aciérie ingericht als stal. Er werd wat vuiligheid uit verwijderd en een dikke laag proper zand op de grond gelegd. Dan nog een omheining er omheen en klaar was Kees. Of de dieren echt gebruik zullen maken van hun 'huis' valt af te wachten. Ik vermoed dat ze liever zullen schuilen onder een boom. De grazers zullen in elk geval wel content zijn met het extra eten (veel Japanse duizendknoop).

kraal, weg- of aangevoerd worden en niet meer langs de vangkraal aan de Scheldedijk.

Aan deze kant werd dan ook een brede metalen poort voorzien. Er werden nog twee andere poorten geplaatst om de toegang met natuurbeheermachines te verzekeren. Vanzelfsprekend zijn er ook drie toegangspoortjes voor wandelaars, zodat alle wandelpaden volledig bruikbaar blijven.

In de nabije toekomst zal het begrazingsraster verder worden uitgebreid (van 26 naar 30 ha), voornamelijk met stukken die nu overwoekerd zijn door Japanse duizendknoop. De Gallowayrunderen lusten deze exotische plant graag en doorbreken zijn dominantie. Hierdoor krijgen andere, minder krachtige plantensoorten, opnieuw de kans uit te groeien. Bovendien zal ook deze winter nog het wandelpad dat van de aciérie het raster inloopt, hersteld worden. Momenteel is dit pad nagenoeg onbegaanbaar.

*Een stal voor de paarden en runderen: de aciérie
Foto André Van Langenhove*

natuurpunt
Hobokense Polder

15 JAAR LANG IS ONS BELOOFD : ALLE BEDRIJVEN WEG!

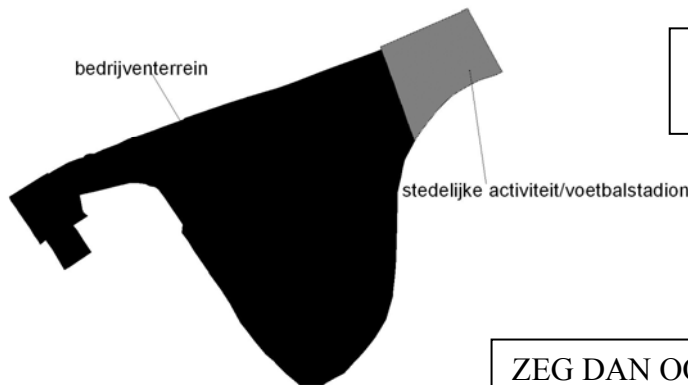
25 JAAR LANG IS OOK BELOOFD : MEER DAN 50 HECTARE PARK!!

DONKERE ZWARTE WOLKEN KOMEN ER AAN :

ZEG daarom 'NEEN' AAN HET VOORSTEL VAN MINISTER VAN MECHELEN

- ruim 100 hectare bedrijven, al of niet Seveso, tot zware industrie toe
- planologisch is geen enkele hectare park of groengebied voorzien!

NEEN !

Dat wordt PETROLEUM ZUID IN 2010 !
WIE GELOOFT NOG ZO'N BELEID !?!

ZEG DAN OOK 'JA' AAN HET EVENWICHTIGE
ALTERNATIEF VAN NATUURPUNT !!

Enkel dit voldoet aan de NODEN VAN DE OMWONENDEN

JA !

- 25 hectare **NATUURVERBINDING** om dieren en planten levens- en verplaatsingskansen te geven
- 14 hectare **PARK** waar omwonenden ongestoord kunnen wandelen, joggen en een frisse neus halen
- 16 hectare **SPORTTERREINEN** in het groen, waar de amateursporter aan zijn/haar trekken komt
- 3 hectare **CULTURELE JONGEREN-ZONE** waar de jeugd zich ongedwongen kan uitleven
- 66 hectare **BEDRIJVENTERREIN/ GROOT VOETBALSTADION** om te werken en te spelen

Praktische informatie:

- Bezorg deze petitie terug voor 31 maart 2009 aan: Natuurpunt Hobokense Polder, Cdt. Van Laethemstraat 45, 2660 Hoboken. Deze petitie zal afgegeven worden op het kabinet van de Vlaamse minister van Ruimtelijke Ordening.
- Denk je meer exemplaren nodig te hebben: kopieer dit exemplaar vooraleer te tekenen of vraag bijkomende exemplaren via bovenstaand adres, via tel. 03/828.64.03, tel. 03/289.73.66 of tel. 03/830.20.51 of email naar info@hobokensepolder.be Wens je op de hoogte te blijven van de evolutie in verband met Petroleum Zuid, geef dan je e-mailadres op. De petitie is ook te downloaden van www.hobokensepolder.be

Haal de Hobokense Polder uit haar keurslijf !

Wij zijn tegen de plannen om van Petroleum Zuid één groot bedrijventerrein te maken.

Leven is meer dan wonen en werken. Wij steunen dan ook het alternatief plan van Natuurpunt Hobokense Polder om op Petroleum Zuid het bedrijventerrein met voetbalstadion te beperken tot 66 hectare.

De overige 58 hectaren moeten volgende bestemmingen krijgen:

- een optimale natuurverbinding (25 hectare) tussen de Hobokense Polder en de ring rond Antwerpen, die maar één functie heeft: uitwisseling van dieren en planten,
- een parkgebied (14 hectare) waar mensen van Hoboken, Kiel en Antwerpen Zuid ongestoord kunnen wandelen en zich ontspannen,
- een zone voor actieve recreatie (16 hectare) waar de amateursporter gebruik kan maken van sportvelden in een groene omgeving,
- een 'jongerencultuurzone' (3 hectare) waar initiatieven als Scheld'apen en Petrol kunnen, zone zoals gepland door het stadsbestuur.

Alleen een dergelijke invulling verhoogt de leefbaarheid van Antwerpen!

NAAM	STRAAT	WOONPLAATS	HANDTEKENING

Deze handelaars ondersteunen Natuurpunt Hobokense Polder

Hartelijk dank aan onderstaande handelaars en bedrijven voor de financiële ondersteuning die we van hen krijgen voor de verdere ontwikkeling van ons natuurgebied

Fietsenwinkel Hobobikes BVBA, Kapelstraat 137 2660 Hoboken Tel. 03/ 827 58 47
BVBA Javebo, J. Stormstraat 29 2660 Hoboken Tel. 03/827 46 05
Verzekeringen en beleggingen Alert N.V., Kioskplaats 60 2660 Hoboken Tel. 03/827 31 50
Victor Van den Eede en Zonen, Houthandel, Oudestraat 101 2660 Hoboken Tel. 03/827 56 84
Verzekeringkantoor Marc Van Ruymbeke, Frans Smekensstraat 7 2660 Hoboken Tel. 03/827 29 48
Uurwerken, juwelen en optiek, Annik De Mey, Kioskplaats 81/83 2660 Hoboken Tel. 03/830 21 12
Bacob-Dexia Bank, Kioskplaats 62 2660 Hoboken Tel. 03/827 51 53
Centrale verwarming en sanitair Lamberechts bvba, Jan Van de Wervelaan 39 2660 Hoboken Tel. 03/830 29 75
Schoonheidsinstituut "De Lelie", Lelieplaats 39 2660 Hoboken Tel. 03/827 47 16
Beenhouwerij Van Der Keere, Kapelstraat 39 2660 Hoboken Tel. 03/827 53 01
Tuinaanleg Huylebroeck, Jules Pauwelsstraat 50/52 2660 Hoboken Tel. 03/830 44 90
Firma Procap, Plastieken dopjes, Schroeilaan 15 2660 Hoboken Tel. 03/830 40 00
Taverne De Schorren, Graspolderlaan 32 2660 Hoboken Tel. 03/828 49 96
Aan tafel BVBA, Fried Denayer, Pierre Van Den Eedenstraat 47 2660 Hoboken Tel. 03/828 53 28

Hobokense groepen heel actief in energiebesparing!

Onze oproep aan de Hobokense en Kielse verenigingen om deel te nemen aan de Antwerpse 'klimaatwijken' heeft veel succes gekend. Niet minder dan 5 groepen uit ons werkingsgebied zullen van begin november tot einde april trachten om zoveel mogelijk energie te besparen. Vorig jaar heeft slechts één groep uit deze regio deelgenomen, onder leiding van de Kielse energiemeester

Jan Moonen. Deze is dit jaar opnieuw actief met een groep. Ook van de partij zijn enkele mensen van de Wijkgemeenschap Zwaantjes, aangevuld met andere individueel ingeschrevenen van Hoboken. Ten slotte zijn drie groepen gevormd in de schoot van Progressief Hoboken, een samenwerkingsverband van mensen afkomstig uit verschillende progressieve organisaties.

De meest besparende van deze 5 groepen ontvangt na afloop alvast een **trofee uitgelooft door Natuurpunt Hobokense Polder**.

Wist je ... ?

Vandaag 11 december verspreiden Natuurpunt en het INBO (Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek) gezamenlijk een persnota.

We lezen: 'De gevolgen van de klimaatverandering op de vlinderpo-

pulaties zijn nu al zichtbaar. Zo maakt de, vroeger algemene, kleine vos nu nog minder dan 1% van alle dagvlinderwaarnemingen uit. En slechts 8% van alle deelnemers aan de jaarlijkse tuinvlindertelling zag nog een citroenvlinder in zijn tuin.

We pleiten daarom voor een betere verbinding van groen- en natuurgebieden en voor meer aandacht voor onze biodiversiteit.'

GEZOCHT VOOR HET WELSLAGEN VAN DE PETITIE:

HELPERS OM SAMEN MET ANDEREN HANDTEKENINGEN TE VERZAMELEN!

- In Hoboken, Kiel, Valaar

* aan superketens, op markten en desnoods van deur tot deur
(éénmaal per week gaan we op stap)

* op een u passend ogenblik of in de week, of 's avonds of de zaterdag

- Nadien een goeie borrel voor iedere deelnemer op onze kosten

- Aanmelden in massa: Frans Thys, tel. 03/830 20 51 (of petrol@hobokensepolder.be)

Activiteitenkalender

Activiteiten, waar je je op voorhand moet voor inschrijven, zijn in vet gemarkeerd.

- Za. 10 jan Natuurbeheer in de Hobokense Polder
We 17/18 jan Watervogeltellingen
Zo 18 jan **Natuurgebieden op Linkerscheldeoever**
Wo 21 jan Bestuursvergadering in Zaal Moretus
Zo 1 feb **Kalmthout: Arboretum en Heide**
Za 7 feb Gezellig samenzijn
We 7/8 feb Vogels voeren en beloeren
We 14/15 feb Watervogeltellingen
Za 14 feb Natuurbeheer in de Hobokense Polder
Za 14 feb **ANKONA-ontmoetingsdag**
Zo 15 feb Actiedag : Onze Polder wordt geen eiland!
Wo 18 feb Bestuursvergadering in Zaal Moretus
Vr 20 feb **Zet je tanden in de natuur!**
Za 21 feb **Braakballen pluizen voor kids**
We 14/15 ma Watervogeltellingen
Za 14 ma Natuurbeheer in de Hobokense Polder
Zo 15 ma **Educatieve boottocht op de Schelde**
Zo 15 ma Lentewandeling in de Hobokense Polder
Wo 18 ma Bestuursvergadering in Zaal Moretus
Ma 13 apr Paasuitstap nabij Brussel

Elke week op woensdag natuurbeheer met de Goudklompjes van 9.30 u tot ca. 13.30 u
Voor info: contacteer André Van Langenhove,
03/288 00 81 of Gilbert Van de Velde, 03/825 12 75

Artikels voor het volgende Polder.blad - met
verschijningsdatum 1 april 2009 - dienen bij de redactie
te zijn op **28 februari 2009**
(zie colofon, blz. 2)

www.hobokensepolder.be

Met medewerking van het district Hoboken

AFZENDER en VU
Luk Smets
J.F.Kennedylaan 22
2630 Aartselaar
Afgiftekantoor 2660 Hoboken 1